

El-stimulation

Tema om el-stimulation
til patienter med bl.a.
neurologiske skader

Trykket på ytringsfriheden
Hvad må vi? Hvad tør vi?

Mit job: Arbejdstilsynet

SELECTION Pro MED

innovation til rehab og sport

Selection Med - Leg Press

MRS
MULTIPLE
RESISTANCE
SYSTEM

Forskellige modsstandssystemer:

- isometrisk
- 0 mode
- elastisk modstand
- standard vægtmagasin
- kombineret elastisk og vægtmagasin

Med 16 forskellige maskiner repræsenterer Selection Pro MED den største linje af certificeret styrketræningsudstyr i verden, og er den ideelle løsning til genoptræning, sport, eller almindelig træning. Leg Press MED er en banebrydende benmaskine med FLERE MODSTANDSSYSTEMER (MRS) - elastisk modstand, modstand med vægtmagasin eller en kombination af de to modstandssystemer. Se mere på:

www.technogym.com/int/products/strength/selection-med

Kontakt os på tlf. 56 65 64 65 - www.pedan.dk

Compliant EEC 93/42 Directive

DISTRIBUTED BY

pedan

14

TRYKKET PÅ YTRINGSFRIHEDEN

Offentligt ansatte afstår ofte fra at ytre sig af frygt for repressalier.

20

NÅR KNÆET BLIVER TIL HR. HANSEN

I en ny serie tager Fysioterapeuten med studerende ud i klinisk praksis.

22

FRA FLORENCE TIL FORRETNINGSKVINDER

Drømmen om en større virksomhed fik næring på et kursus i klinikdrift.

TEMA

KOMMUNAL EL-STIMULATION SIDE 10

EL-STIMULATION TIL PATIENTER
MED NEUROLOGISKE SKADER SIDE 38

EKSEMPLER PÅ GENOPTRÆNINGSFORLØB
MED EL-STIMULATION SIDE 44-48

Fysnyt SIDE 06

DFys-noter SIDE 28

Mit job SIDE 34

Dilemma SIDE 36

Forskningsnyt SIDE 50

Ph.d. SIDE 52

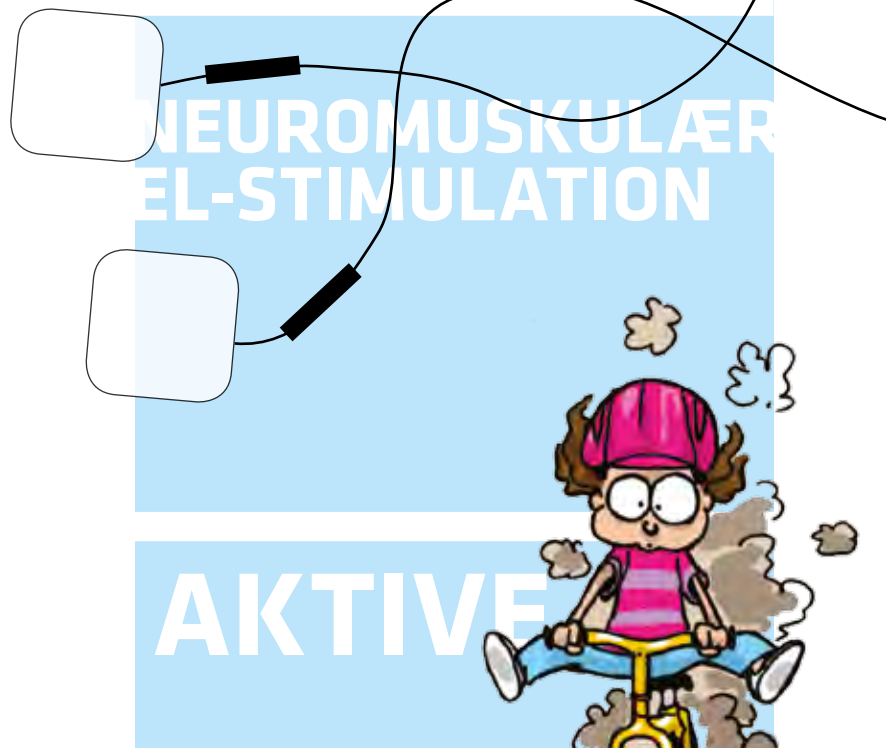
Møder og kurser SIDE 54

Job SIDE 66

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Holmbladsgade 70, 2300, København S, Tel 33 41 46 20, redaktionen@fysio.dk, www.fysio.dk. 99. årgang. ISSN 1601-1465 REDAKTION/ Marketing- og kommunikationschef Christine Lego Boye, ansv.red. (cb@fysio.dk), faglig redaktør Vibeke Pilmark (vp@fysio.dk), redaktionschef Anne Guldager (ag@fysio.dk) VURDERING AF FAGLIGE ARTIKLER/ fysio.dk/faglige artikler ANNONCER/ Dansk Mediaforsyning, tlf. 7022 4088, www.dmfnet.dk, fysiojob@dmfnet.dk. Kontrolleret oplag 13.983. Kontrolleret af Danske Mediers Oplagskontrol i perioden 1/7-2014-30/6-2015. FORSIDE/ Henrik Frydkjær LAYOUT/ prik.dk TRYK/ Jørn Thomsen/ELBO A/S

Forsidefoto
Henrik Frydkjær

Vi holder mennesker i bevægelse

Vi lever og arbejder længere. Vi skal være aktive i flere år end tidligere. Det stiller krav til kroppen. Den skal løfte flere opgaver i længere tid. Den skal kunne holde til mere.

Det gør vi noget ved. Som fysioterapeuter behandler vi børn, unge, voksne og ældre. Vi vejleder og motiverer dem til at tage ansvar for kroppen, så de kan være aktive så længe som muligt.

Sammen gør vi syge mennesker raskere. Svage mennesker stærkere. Sunde mennesker sundere. Vi holder mennesker i bevægelse.

Det er godt for den enkelte, for familien, kærligheden, arbejdet og økonomien.

Vores fag er i konstant udvikling, for fysioterapi handler både om samfund og mennesker og om at sikre den bedste kvalitet af det enkelte liv uanset livssituation. Det giver mening. Det får os op på tæerne.

Bevægelse er midlet. Frihed er målet. Frihed til at flytte sig og få et bedre liv.

Vi holder mennesker i bevægelse

Fysioterapiens elevatortale

TINA LAMBRECHT

FORMAND FOR DANSKE
FYSIOTERAPEUTER

HVAD ER VI for nogen, os fysioterapeuter? Hvad er det, vi kan? Og hvad er det, vi gør?

Selv ved vi godt, hvad vi hver især bidrager med. Og vi er gode til at tale længe om, hvad vi går og gør inden for de enkelte specialer i hver vores sektor.

Fysioterapi kan nemlig så uendelig meget og er så uendelig bredt. Det er vores styrke, men det er også vores svaghed, når vi skal forklare os overfor omverdenen.

Derfor har vi brug for en fælles fortælling.

Forestil dig, at du på vej ind i en elevator bliver spurgt, ”hvad er det der fysioterapi egentlig?” Du har et par minutter, indtil elevatoren standser på 6. sal, og din samtalepartner stiger ud. Så det gælder om kort og præcist at kunne fortælle om alt det gode, fysioterapi gør.

I hovedbestyrelsen er vi efter mange og lange overvejelser og diskussioner blevet enige om en grundfortælling. Grundfortællingen, som du kan læse på modstående side, er det, vi er fælles om.

Sammen gør vi syge mennesker raskere. Svage mennesker stærkere. Sunde mennesker sundere.

Vi har endvidere valgt sloganet ”Vi holder mennesker i bevægelse”. Det er ikke bare et slogan. Det er det, vi gør. Hvad enten vi arbejder med skadesforebyggende træning i en idrætsklub eller anvender BBAT i psykiatrien, holder vi mennesker i bevægelse, så kroppen opleves som en medspiller og ikke som et fængsel.

Bevægelse er ikke lig med fysisk aktivitet, men optimering af funktion. Eller, som der står i grundfortællingen: Det handler om at sikre den bedste kvalitet af det enkelte liv uanset livssituation.

Læs grundfortællingen. Brug den i elevatoren, og hvor du ellers kan komme til det. Og varm dig ved den, for det er en smuk fortælling om, hvad det er, vi kan sammen og hver for sig.

Det er også det, vi skal bruge fortællingen og sloganet til i Danske Fysioterapeuter. Den er vores fælles fundament – det, vi står på, når vi skal markedsføre os og fortælle borgere og politikere, hvem vi er, og hvad vi kan.

Fysioterapi skal nemlig være et stærkt brand. Det er et af vores strategiske pejlemærker for de kommende år. Omverdenen skal ikke være i tvivl om, at det er os, der holder mennesker i bevægelse.

”

Det er en smuk fortælling

om, hvad det er, vi kan

sammen og hver for sig

Revideret kosthåndbog

Sundhedsstyrelsen står sammen med Fødevarestyrelsen og Kost & Ernæringsforbundet bag den nyreviderede nationale Kosthåndbog. Kosthåndbogen skal blandt andet sikre en ensartet kvalitet og øget viden hos det tværfaglige personale. Flere afsnit blandt andet om kost til småtspisende ældre og borgere med dysfagi er særligt relevante for fysioterapeuter.

kosthaendbogen.dk

Patienter opereret for en rift på hovedpulsåren har god effekt af træning

Patienter, der er opereret for en rift på hovedpulsåren (aortadissektion), har god effekt af træning. Det viser et studie fra Aarhus Universitetshospital og Aarhus Universitet. En gruppe patienter, der var opereret for aortadissektion, fulgte et seksugers genoptræningsprogram, der resulterede i bedre kondition og højere livskvalitet. Man har tidligere været tilbageholdende med træning på grund af risikoen for pludselige blodtrykstigninger, men fandt i studiet en helt normal stigning i blodtrykket under træning hos patientgruppen sammenlignet med en anden gruppe af hjerteopererede patienter. Forskerne mener, at man i fremtiden kan overveje at sætte færre begrænsninger op for patientgruppen, men at der er brug for yderligere studier, før man med sikkerhed kan gøre træning til en fast del af forløbet efter operation.

kortlink.dk/auh/pfbn

TVÆRFAGLIGE REHABILITERINGSMØDER

Type2dialog har udarbejdet en effektiv model for afholdelse af tværfaglige rehabiliteringsmøder. Modellen beskrives i håndbog og en film.

vpt.dk/projekt/det-tvaerfaglige-rehabiliteringsmode

Børn og funktionelle lidelser

Børn med funktionelle lidelser har ikke behov for mange undersøgelser eller somatiske behandlinger, men ønsker at blive taget alvorligt og få hjælp til at få det bedre. Det er budskabet i en artikel i Månedsskrift for almen praksis fra januar i år.

Gitte Dehlholm. Funktionelle lidelser hos børn. Månedsskrift for almen praksis, nr. 1, 2017.

35%

af de skader, der i sidste sæson ramte nordiske skiturister, var knæskader. Næsthøypigst var skader i underben, ankel og fod med 20 procent.

Kilde: SOS International

FORSKNINGSMIDLER TIL FYSIOTERAPEUTER

Region Hovedstadens Forskningsfond til Sundhedsforskning har givet seniorforsker, ph.d. *Mette Aadahl* 500.000 kr. til at undersøge, hvor meget regionens voksne i gennemsnit sidder, går, står, løber og cykler i hverdagen, på arbejde, hjemme og i fritiden, samt hvor aktiviteterne foregår, og hvilke omgivelser og bevægelsesmønstre der er forbundet med henholdsvis høj og lav risiko for sygdom. Seniorforsker, ph.d. *Morten Tange Kristensen* har fået 750.000 kr. til at undersøge, om en kombination af styrketræning med behandling med anabolsk steroid og proteintilskud er mere effektiv end træning alene til at reducere genindlæggelser og behov for offentlig hjælp hos patienter efter hoftebrud.

TO PLAKATER OG EN FOLDER

Sundhedsstyrelsen har udgivet to plakater og en folder, som informerer forældre om, hvordan de kan få børn til at blive mere fysisk aktive.

kortlink.dk/sst/pdz4

INFORMATION TIL KVINDER MED BRYSTKRÆFT

NY HJEMMESIDE: Center for Kræft og Sundhed i København står bag en ny hjemmeside til kvinder, der ønsker at genoptræne og forebygge senfølger efter operation for brystkræft. Her kan kvinderne finde instruktioner i hjemmetræning med udgangspunkt i "Tørsleff-metoden", instruktion i selvdrænage, lydfiler med mindfulness, skånsomme yogatræningsprogrammer og gode råd fra tværfaglige ressourcepersoner som fysioterapeuter, sygeplejersker, diætister, psykologer og socialrådgivere.

Brystrehab.dk

NY FILM: Fysioterapeut Kirsten Tørsleff har sammen med den norske fysioterapeut Ragna Sigmo Skipstad offentliggjort en selvhjælpsfilm til kvinder med brystkræft. Filmen skal hjælpe brystkræftopererede kvinder med at behandle de smertefulde strukturer i og omkring brystet de 4 første uger efter operationen. Der er 5 nye øvelser for hver uge, og kvinderne anbefales at supplere med gåture.

fysioflix.com/bryst-dk

Nye specialister

Danske Fysioterapeuters specialistråd har godkendt fire specialister:

- Anne Lintrup - sundhedsfremme og forebyggelse
- Line Thomassen - muskuloskeletal fysioterapi
- Lisbeth Pedersen - idrætsfysioterapi
- Behnam Liaghat - idrætsfysioterapi og muskuloskeletal fysioterapi

fysio.dk/specialister

NYE NATIONALE KLINISKE RETNINGSLINJER

Der er i december sidste år publiceret to nye nationale kliniske retningslinjer af relevans for fysioterapeuter: National klinisk retningslinje for forebyggelse og behandling af organisk delirium og National klinisk retningslinje for ernærings- og træningsindsatser til ældre med geriatriske problemstillinger.

fysio.dk/publicerede-retningslinjer

FILM OM UTILSIGTEDE HÆNDELSE

Styrelsen for Patientsikkerhed og de fem regioner har sammen lavet en film om rapporteringssystemet for utilsigtede hændelser, som på få minutter forklarer, hvordan man arbejder med utilsigtede hændelser i almen praksis.

kortlink.dk/pe2d

Sarkopeni hos ældre kan reduceres med styrketræning og proteintilskud

To danske projekter tyder på, at ældre øger muskelmassen mere ved at supplere styrketræningen med proteintilskud end ved at træne uden proteintilskud. Læs mere om projekterne i novemberudgaven af Dansk Sportsmedicin, der udgives af Dansk Selskab for Sportsfysioterapi og Dansk Idrætsmedicinsk Selskab.

Dansksportsmedicin.dk

Op til 10 timers gratis undervisning med i prisen!

tlf. 76940877

BTL LASER

Du opnår ekstremt effektive behandlinger!

Fås i 7w & 12w

7w laseren arbejder med 810 & 980 nm

12w laseren arbejder med 1064 nm

Stort antal forudindstillede behandlingsprogrammer

Indbygget terapiguide

Meget brugervenligt interface

Vinder af Reddot Prisen

Leasing fra: **1.587kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **87.500kr.**

BTL

BTL SHOCKWAVE

Effektiv behandling af musculoskeletal lidelser!

Interval funktion til følsomme klienter

Terapeutisk leksikon

Hurtige resultater

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 20 Hz

Vinder af Reddot Prisen

Leasing fra: **1.866kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **104.200kr.**

ASTAR POLARIS LASER – DANSK BRUGERFLADE!

Markedets billigste klasse IV laser!

Fås i 8w & 18 w

Polaris HPM 8w: max. 808nm/8w

Polaris HPS 18w: max 808/8w – 980/10w

Leksikon med farveillustrationer

Stort antal forudindstillede behandlingsprogrammer

Produceret i Europa

Vinder af INOVA Prisen

Leasing fra: **1.224kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **67.500kr.**

ASTAR

ASTAR IMPACTIS SHOCKWAVE

Markedets billigste Shockwave!

Effektiv behandling af musculoskeletal lidelser

43 forudindstillede behandlingsprogrammer

Tryk op til 5 bar

Frekvens op til 25 Hz

Vinder af INOVA Prisen

Leasing fra: **1.086kr.**
pr. måned

Undervisning medfølger

Kontant fra: **59.900kr.**

LOJER

Over 200 danske klinikker har inden for 3 år anskaffet en Lojer briks.

Fra Acupunctureshop.com

LOJER CAPRE FX5

Luksus 5-delt briks fra finske Lojer!
Inklusiv hjul og fodbøjle
Trinløs indstilling af alle dele
Mange unikke designmuligheder
Ekstremt stabil!

Leasing fra: **464 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **25.290 kr.**

LOJER CAPRE M4

Prisvenlig 4-delt briks i høj kvalitet
Fås som elektrisk eller hydraulisk
16 farvemuligheder
Mange tilkøbsmuligheder

Leasing fra: **206 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **11.190 kr.**

LOJER MANUTHERA 242

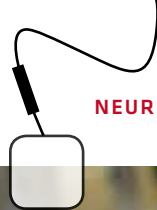
Den mest fuldkomne og unikke manipulations-/ mobiliserings briks på markedet!
En af markedets mest avancerede brikse
Nye multitraktionsegenskaber
Osteopati, Fysioterapi & kiropraktik
Denne briks skal opleves!

NYHED

Leasing fra: **1.193 kr.**
pr. måned

Kontant fra: **65.800 kr.**

**LÆS
OGSÅ****TO PATIENTFORLØB**

På side 46 præsenteres to behandlingsforløb fra træningsenheden i Greve. I begge forløb er der benyttet el-stimulation til to borgere efter henholdsvis apopleksi og femurfraktur.

**LÆS OGSÅ
FYSIO.DK****CASERAPPORT**

Projektansvarlige fysioterapeuter Susanne Sønderup og Ditte Hartington har udarbejdet et caserapport-studie, der følger og dokumenterer effekten af to træningsforløb i Greve Kommune, hvor borgere med erhvervet hjerneskade får højintens-NMES til at bedre gangfunktionen. Case-rapporten kan downloades fra fysio.dk/el-stimulation

**TRÆNINGSENHEDEN
I GREVE KOMMUNE**

Træningsenheden i Greve varetager kommunal genoptræning efter serviceloven og sundhedsloven, varetager rehabiliteringsdelen i kronikerindsatsen og samarbejder med jobcenteret omkring arbejdsmarkeds-test og fysisk træning af borgerne.

Kontakt Træningsenheden: end@greve.dk

Kommunal el-stimulation

Fysioterapeuterne i træningsenheden i Greve Kommune bruger el-stimulation til borgere, der har svært ved at aktivere musklerne tilstrækkeligt. Behandlingen er et supplement til den øvrige behandling og genoptræning.

FAGLIG REDAKTØR
VIBEKE PILMARK

FOTO HENRIK FRYDKJÆR

”Det niver, og det er ikke noget, jeg gør for sjov skyld. Men jeg kan jo se, det at virker”, siger Jørgen Lassen. Efter 10 minutters opvarmning på kondicykel, sidder han på briksen og træner quadriceps. Han har to elektroder på quadriceps, og man kan tydeligt se, når den elektriske impuls får musklen til at trække sig sammen. Smerterne under behandlingen afskrækker ham ikke, for han kan mærke, at det gør en forskel at træne, samtidig med at musklen stimuleres elektrisk. Jørgen Lassen er blevet så glad for effekten, at han selv har købt et billigt el-stimulationsapparat, som han bruger hjemme.

I snart fire uger har Jørgen Lassen fået intensiv behandling og trænet i træningsenheden i Greve Kommune. Flere gange om ugen møder han op i træningslokalet for at få behandlet musklerne og senerne omkring højre knæ. Der var efter en knæoperation og lang tids sygeleje behov for en intensiv genoptræning, og det havde træningsenheden mulighed for at tilbyde.

På de fire uger er der virkelig sket noget, fortæller fysioterapeut Knud Jacobsen. Jørgen Lassen kom med massiv kontraktur i haserne og quadriceps uden styrke og muskelfylde. ”Jørgen kunne slet ikke strække knæet og næsten ikke støtte på benet”, fortæller Knud Jacobsen. Nu fire uger senere mangler der kun 5 grader i knæekstensionen, man kan se konturerne af quadriceps igen, og Jørgen Lassen kan gå uden at støtte sig til ”talerstolen”.

Det er ikke nyt at bruge strøm til borgerne. For to år siden fik enheden to el-stimulationsapparater, og de har været flittigt brugt lige siden. Selv om el-stimulationen opleves som smerte, accepterer de fleste borgere, at det er det, der skal til for at få musklerne i gang igen, fortæller Knud Jacobsen.

”Borgerens funktionsniveau afgør, om jeg bruger el-stimulation. Jeg har både brugt det til ny-opererede patienter efter menisk- og korsbåndsskader, skulderproblematikker og efter hoftebrud. Det er især et godt redskab i starten af behandlingen, hvor borgerne ikke kan lægge kræfter i kontraktionerne og ikke må belaste leddene”, fortæller Knud Jacobsen.

Andre fysioterapeuter i træningsenheden bruger el-stimulation til borgere med neurologiske lidelser, især til borgere med følger efter apopleksi.

El-stimulation relevant også i kommunalt regi

Indførelsen af el-stimulation i Greve udsprang af faglig interesse blandt fysioterapeuterne, fortæller leder af træningsenheden, fysioterapeut Benedicte Rostock. Hun besluttede at anskaffe to apparater og inviterede fysioterapeut Thomas Nybo, der har lang erfaring med el-stimulation, til at introducere og undervise enhedens fysioterapeuter. Apparaterne blev finansieret af satspuljemidler, der på det tidspunkt skulle anvendes til mennesker med hjerneskade.

”I begyndelsen brugte vi primært el-stimulation til borgere med neurologiske lidelser, men det har udviklet sig, og i dag bruges det bredt til forskellige diagnoser”, siger Benedicte Rostock.

Syv fysioterapeuter i enheden har specialiseret sig i el-stimulationsbehandling, og de

Jørgen Lassen bider tænderne sammen, når fysioterapeut Knud Jacobsen skruer op for strømmen. Flere gange om ugen er han i genoptræningsenheden i Greve, hvor han får el-stimulation kombineret med manuel behandling til musklerne omkring knæet.

behandler både de borgere, de selv genoptræner, og kollegernes borgere. El-stimulation benyttes ikke kun til de individuelle behandlingsforløb, men også i forbindelse med holdtræningen.

”Det er ikke usædvanligt, at fysioterapeuterne trækker en af borgerne ud fra holdtræningen for at give individuel behandling i form af el-stimulation eller akupunktur”, fortæller Benedicte Rostock.

Det har, fortæller Benedicte Rostock, ikke været svært at implementere el-stimulationen i det daglige arbejde, da man i træningsenheden i forvejen har en model for løbende opdatering og sidemandsoplæring. Der afholdes jævnligt faglige workshops med forskellige emner. Desuden har træningsenheden en udviklingsterapeut, der søger den nyeste evidens og samler de fysioterapeuter, der genoptræner borgere indenfor et område, så de kan gennemgå og diskutere de nyeste studier og retningslinjer.

De fleste, både fysioterapeuter og borgere, har ifølge Benedicte Rostock taget godt imod el-stimulationsbehandlingen.

”Men der er terapeuter, der ikke kan lide, at det gør ondt på borgerne, og så skal borgeren også have lyst til det, og ikke være bange for strøm”, siger Benedicte Rostock. ●

Flere kommuner bruger el-stimulation

Flere genoptræningscentre og træningsenheder har i det seneste år investeret i udstyr og kurser i el-stimulation, fortæller fysioterapeut Thomas Nybo. Han har igennem flere år arbejdet med el-stimulation, blandt andet på Vejlefyord Rehabiliteringscenter, og har afholdt en del kurser for fysioterapeuter i kommuner og på sygehuse. Det er Thomas Nybos erfaring, at det ikke er nok at gå på kursus, men man skal også tænke i implementeringsstrategier, hvis en ny teknologi som el-stimulation skal vinde indpas i klinisk praksis.

”Det kræver først og fremmest tid til at sætte sig ind i, hvordan apparaterne fungerer, og hvordan og hvem man vil bruge el-stimulation til. Det kræver også ildsjæle, der har lyst til at integrere den nye behandlingsform i den daglige praksis”, siger Thomas Nybo.

”El-stimulation kan ikke stå alene. Hvis behandlingen skal have effekt, skal den kombineres med anden relevant behandling og intensiv træning. Og her er det nødvendigt at følge med i den nyeste viden og de anbefalinger, der er på området”, understreger han. ●

OPLEV DR. KENZO KASE LIVE OG FÅ EN UNIK OPLEVELSE

Dr. Kenzo Kase, opfinder af Kinesio® Tape

Dr. Prof. Hans-Michael Klein

Dr. Pt. Stefano Frassinone

Pt. Frank Tore Jacobsen

Pt. Kristian Seest

Kinesio® Tapening Kongres

10. marts 2017 i Århus

11. marts 2017 i København

Yderligere vil der være foredrag af

- Dr. Prof. Hans-Michael Klein, Department of Cardiovascular Surgery, Heinrich-Heine-University, Düsseldorf

samt

- Dr. Pt. Stefano Frassinone, CKTI Italien
- Pt. Frank Tore Jacobsen, CKTI Norge, Bsc.
- Pt. Kristian Seest, CKTI Danmark, Bsc.

Early
Bird*

Du får bl.a.:

- » en unik tapeningoplevelse
- » livetapening af mesteren selv
- » patientdemonstrationer
- » review af evidens anno 2016 ved Frank Tore Jacobsen
- » Dr. Prof. Klein præsenterer sit studie omkring smertehåndtering efter hjerteoperation fra Düsseldorf Universitetshospital.

***TILMELD DIG NU OG SPAR KR. 300,-**

TILMELD DIG PÅ sp@sportspharma.dk eller tel 7584 0533

PRIS INDTIL 8. FEBRUAR KR. 1.050,- HEREFTER KR. 1.350,-**

****prisen er inkl. en tapepakke til værdi af kr. 500,- (vejl. uds.) samt forplejning. Pris for studerende kr. 900,-**

Dagen starter kl. 08.00 med indskrivning samt rundtykker og slutter cirka kl. 16.30. Program samt adresser på konferencefaciliteter findes på www.sportspharma.dk Bemærk at alle kongressens indslag foregår på engelsk.

Se også de
helt nye
tapetyper fra
Kinesio®

Der tages forbehold for trykfejle/Præsentik, moms.

Mød os på sportskongressen i
København d. 2.-3. februar 2017

Trykket på ytringsfriheden

Offentligt ansatte afstår ofte fra at ytre sig af frygt for repressalier. En af grundene er, at styrkeforholdet mellem lederne og medarbejderne har ændret sig til ugunst for medarbejderne, vurderer ekspert.

AF THOMAS DAVIDSEN
OG ANNE GULDAGER

TEGNING: GITTE SKOV

FOTO: HEIDI LUNDGAARD,
CLAUS SJÖDIN

I EFTERÅRET UDSENDTE Justitsministeriet en vejledning til offentlige ansatte medarbejdere og ledere, som indskærper reglerne for ytringsfrihed. Ikke fordi reglerne er nye, men fordi ”der er behov for at højne kendskabet til reglerne”, som daværende justitsminister Søren Pind skrev i forordet.

Flere undersøgelser, blandt andet fra FTF, viser, at der ikke blot er lavt kendskab til reglerne for ytringsfrihed, men at frygten for repressalier, hvis man ytrer sig kritisk om kritisable vilkår på arbejdet, er i markant stigning.

FTF, der er hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte, herunder fysioterapeuterne, kæmper for en lovgivning, som slår fast på en måde, der ikke er til at misforstå, at man ikke må sanktionere ansattes lovlige ytringer, fortæller formand for FTF Bente Sorgenfrey.

”Når ansatte ytrer sig kritisk, så risikerer de ikke bare at komme til kammeratlig samtale. Vi oplever, at de i stigende grad rent faktisk også bliver sanktionerede. Det er meget beklageligt, at vi ikke har kunnet komme igennem med ønsket endnu. Men når det er sagt, så er det positivt, at ministeriet nu indskærper reglerne og udsender det signal, at vi har en udfordring med ytringsfriheden”, mener Bente Sorgenfrey.

Ytringstryghed

Hver anden offentligt ansatte kender intet eller kun lidt til reglerne for at ytre sig om forhold på jobbet. Værst ser det ud blandt regionale ledere.

Reglerne er ellers meget enkle: Hvis du udtaler dig som enkeltperson, ikke ytrer dig ærekrænkende og overholder, hvad der måtte være af specifikke tavshedspligter – så kan du frit og i al offentlighed sige, hvad du vil. Længere er den ikke.

Det er historisk set meget sjældent, at nogen har udtalt sig på en måde, så der har været noget at komme efter retsligt. Men juraen

betyder det mindste i den her sammenhæng, for den kan aldrig gøre andet end lægge en vis dæmper på magtforholdene, mener professor emeritus på Institut for Statskundskab Tim Knudsen.

”Ytringsfriheden er en juridisk størrelse. Ytringstrygheden er noget andet – og det er den, der tæller, når det kommer til stykket. Bliver man ramt på karrieren under henvisning til andre ting som besparelser, omorganiseringer eller samarbejdsvanskeligheder, uden at der bliver refereret til de ytringer, som i virkeligheden lagde én på is? Det er ytringstrygheden, som vi skal interessere os mest for. I sig selv er det udmærket at kende juraen, man skal bare være klar over, at det ikke nødvendigvis fører til øget ytringstryghed”, siger Tim Knudsen.

Ændret styrkeforhold

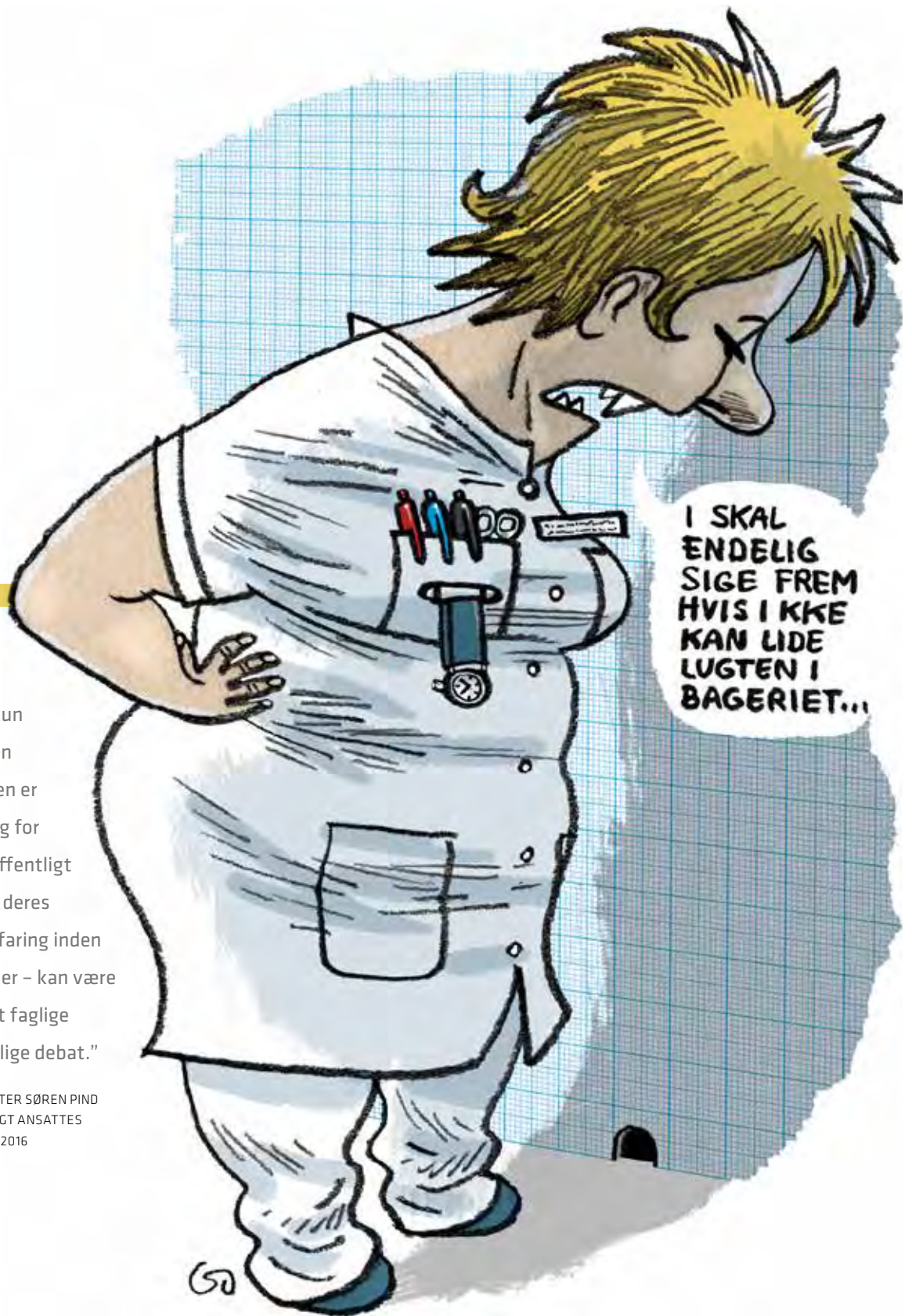
En af de grundlæggende årsager til, at offentligt ansatte i stigende grad øver selv censur er, at selve styrkeforholdet mellem ledere og medarbejdere har ændret sig til ugunst for medarbejderne og til fordel for lederne, mener Tim Knudsen.

”Der er flere grunde til det. Antallet af offentligt ansatte er faldende, og samtidig er der arbejdsløshed. Det skubber

"Offentligt ansattes deltagelse i debatten er ikke kun af betydning for den enkelte ansatte. Den er mindst lige så vigtig for samfundet, fordi offentligt ansatte – i kraft af deres særlige viden og erfaring inden for deres fagområder – kan være med til at højne det faglige niveau i den offentlige debat."

DAVÆRENDE JUSTITSMINISTER SØREN PIND
I VEJLEDNING OM OFFENTLIGT ANSATTES
YTRINGSFRIHED, OKTOBER 2016

naturligvis til frygten for pludselig at stå uden arbejde, hvis man siger højt, hvad man tænker. Derudover har der fra politisk hold været en overordnet agenda om at styrke ledernes magt på en lang række områder. Der har altid været ledere, som har haft svært ved at finde de rigtige grænser for rummelighed i forhold til kritik. Men på grund af det ændrede magtforhold har lederne i dag flere muligheder for at overhøre kritiske medarbejdere. Det har alt sammen bevirket, at ytringsfriheden – som vel at mærke aldrig har været stor – er blevet mindre i det offentlige”, siger Tim Knudsen.

Ledere i klemme

Lektor på DPU Steen Nepper Larsen vurderer, at de offentlige ledere er i klemme.

“De bliver nødt til at tale med 3-4 dobbelt tunge, for hvad enten de vil det eller ej, så er de del af en overordnet agenda, som systematisk ikke er interesseret i kritik nedefra. En af forklaringerne er, at den form for ledelse, som er handlekraftig og ikke-lydhør overfor kritikerne, er blevet talt op i det offentlige de sidste 10 år. Der er ikke plads til brokkehoveder. Det betyder grus i det stor-slåede maskineri. Derfor har vi fået en ’er du med os eller imod os’-situation, hvor kritik forekommer højst upassende. Det er dræbende for mere, end vi umiddelbart kan forestille os”, siger Steen Nepper Larsen.

Den professionelle medarbejder befinder sig ligesom sin leder også i en klemme mellem hensyntagen til egen jobsikkerhed og muligheden for at være med til at ændre kritisable vilkår på arbejdet nedefra og op, vurderer han.

“Der finder en gradvis strammere og strammere disciplinering sted af medarbejderne, og det foregår først og fremmest på institutionelt niveau. Det er ude på de enkelte arbejdspladser, at lederen mere eller mindre udtalt signalerer, at ’nu retter vi lige ind her’”

Heldigvis, mener Steen Nepper Larsen, ser man flere og flere tegn på, at udviklingen er ved at vende, men for at få etableret en anden kultur, slipper medarbejderne ikke uden om at udvise lidt heltemod i forsøget på at bevare den faglige stolthed.

”Her er gode råd dyre, for der er ingen tvivl om, at frygten for repressalier ikke er uden bund i virkelighedens verden. Det kan faktisk få konsekvenser at sige højt, hvad man tænker. Det må være op til den enkelte at foretage en grundig analyse, før man fremfører sin kritik. Hvor høj en pris er man villig til at betale? Hvor mange kolleger er med på handle i samlet flok? Hvor stor er risikoen? Men også - hvad er de personlige omkostninger ved at forholde sig tavs?”

”I pressen ser vi overlæger og professorer, der træder i karakter og siger fra, når deres muligheder for at udføre deres arbejde forsvarligt bliver ødelagt. Der kan sagtens også være folk på gulvet, der kæmper imod, uden at man hører noget om det. Men den kritik, vi får lov til at høre noget om, kommer ofte fra dem i de højeste stillinger, som måske har en mere eller mindre berettiget opfattelse af, at de, når alt kommer til alt, ikke kan røres, selvom de udtaler sig kritisk”, siger Steen Nepper Larsen. ●

Lederen: Kulturen skal fremme en åben dialog

Det er helt ok, hvis en medarbejder ytrer sig i den offentlige debat om eksempel rammerne for at kunne udføre et stykke arbejde med en

tilfredsstillende kvalitet, men kritikken bør rejses internt først. Det mener ledende overfysioterapeut Lisbeth Schröder, der som formand for *Danske Fysioterapeuters Lederråd* har haft lejlighed til at filosofere over emnet ytringsfrihed, og om ytringsfriheden er kommet under pres.

”Jeg ville selv tage det med min leder, før jeg gik ud med kritikken, men omvendt har vi jo ikke blot en ret, men også en pligt til at ytre os, hvis ikke vi har mulighed for at leve op til det ansvar, der følger med autorisationen. Og som ledere har vi ansvar for at skabe en kultur, der fremmer en åben dialog. Den åbne dialog er i alles interesse, for hvis den ikke har været der fra starten, er der heller ingen loyalitet i forhold til beslutninger”, mener hun.

Lisbeth Schröder minder om, at lederne er mindst lige så meget i klemme som menige medarbejdere.

”Lederes loyalitetsforpligtelse i forhold til systemet er jo større, og som leder i det offentlige kunne man indimellem godt drømme om, at der var medarbejdere, der ville ytre sig vedrørende forhold, hvor man ikke selv kan komme igennem”. ●

Jeg tør måske lidt mere end andre

Tillidsrepræsentanten: Man brokker sig i krogene

Hvis ytringsfriheden – eller ytringstrygheden er kommet under pres i takt med, at økonomien er blevet mere og mere presset i den offentlige sektor, er der ikke noget at sige til det, mener formand for *TR-rådet* i Danske Fysioterapeuter, Kirsten Ægidius, fælles tillidsrepræsentant og næstformand i Hoved-MED-udvalget på Aarhus Universitetshospital.

Selv kender hun ingen eksempler på fysioterapeuter, der har fået knægtet deres ytringsfrihed eller har afstået fra at bruge den af frygt for repressalier, men ledelsens retorik er blevet hårdere, og det kan godt lægge en dæmper på medarbejderes lyst til at rejse en kritik, mener hun.

”Det var mere ok eller lettere at stille kritiske spørgsmål

eller udtrykke uenighed med ledelsen før i tiden, end det er i dag. Desuden har effektiviseringen betydet, at nogle af de fora, vi havde før, er forsvundet. Vi er her for patienterne og for produktionen, så vi skal selvfølgelig ikke ’processer’ på personalemøder hele tiden, men det betyder noget for den åbne dialog, når man ikke har et sted, hvor man løbende kan tale om tingene. I stedet for at komme frem med kritikken, brokker man sig i krogene, og det kan ingen være tjent med”, mener hun. ●

”Loyalitet og ytringsfrihed i samme sætning er en misforståelse i forhold til offentligt ansatte. Loyalitetspligten begrænser ikke offentligt ansattes ytringsfrihed.”

DIREKTØR VED FOLKETINGETS OMBUDSMAND, JONAS BERING LISBERG, 23/11-16. KILDE: FTF.DK

ELISABETH CHRISTIANSEN, fysioterapeut på rygkirurgisk afdeling Middelfart Sygehus havde godt fornemmet, at ledelsen, da sygehuset sidste år var truet af lukning, mente, at medarbejderne skulle holde lav profil. Men det med en lav profil ligger ikke lige til den tidligere tillidsrepræsentant med en fortid som politisk aktiv.

”Blandt personalet var der oprør, men det var et stille oprør. Der var en del palaver i lokalpressen, men mange udtalte sig anonymt”, fortæller Elisabeth Christiansen, der selv valgte at stå frem med navn, da hun blev kontaktet af en journalist.

”Han tilbød faktisk, at jeg kunne være anonym, men jeg synes, at hvis man står frem, skal man gøre det ordentligt”, siger Elisabeth Christiansen, der derfor havnede i pressen med udtalelser om, at direktionen havde ”handlet dumt” og ”trådt i spinaten” ved at gøre personalet bange for at udtale kritik om planerne.

Elisabeth Christiansen fortryder ikke sin åbenmundethed, og den fik heller ingen konsekvenser, fortæller hun.

”Jeg fik i det hele taget ikke ret meget respons, men man gør det jo også lige så meget for sin egen skyld – for at kunne føle, at man har gjort noget. Hvis vi ville bevare vores arbejdsplads, var vi jo nødt til at lukke munden op og fortælle, hvad det er, vi kan”.

Elisabeth Christiansen ved ikke, hvad der gør, at hun er mere åbenmundet end flertallet. ”Jeg tør måske lidt mere end andre, måske fordi jeg går rundt med hovedet under armen engang imellem”, griner hun.

”Eller også handler det om, at man som fysioterapeut ikke er så vant til bare at parere ordre, som de er i plejen. Jeg kunne ikke holde ud, at mine kolleger gik rundt og var så tyngede uden at komme ud med det”, siger Elisabeth Christiansen, der understreger, at selvom man som offentligt ansat har ret til at sige, hvad man mener, er det ikke lige meget, hvordan man siger det.

”Der er jeg helt enig med ledelsen. Der skal være en ordentlig tone, selvom man indimellem kan få lyst til at råde og skribe. Ellers risikerer man bare at støde dem fra sig, der skal bakke en op”. ●

HVAD SIGER REGLERNE?

Holder man sig inden for nedenstående rammer, må man som offentligt ansat som udgangspunkt sige, hvad man vil. Det gælder, selv om man udtaler sig kritisk over for sin arbejdsplads. Det gælder også, selv om man ikke først har rejst kritikken internt eller i øvrigt orienteret sin ledelse.

- Man skal gøre det klart, at man udtaler sig på egne vegne og ikke på myndighedens vegne.
- Man må ikke bryde sin tavshedspligt.
- Man må ikke udtale sig på en freds- eller æreskrænkende måde, f.eks. ved at fremsætte injurier.
- Man må ikke udtrykke sig i en urimelig grov form eller fremsætte åbenbart urigtige oplysninger om væsentlige forhold inden for ens eget arbejdsområde.

YTINGSFRIHED PÅ DAGSORDENEN

Danske Fysioterapeuters Lederråd og Udvalg for Lønmodtageroverenskomster holder i februar fællesmøde med emnet yttringsfrihed på dagsordenen. Her skal de drøfte, om der i højere grad bør indføres såkaldte whistleblower-ordninger for offentligt ansatte som foreslået af FTF. Ifølge en rundspørge fra DR Syd har seks kommuner en whistleblower-ordning, hvor medarbejdere kan henvende sig anonymt. Det drejer sig om Frederiksberg, København, Randers, Roskilde, Gladsaxe og Rudersdal. Desuden er der whistleblowerordning i Region Hovedstaden og fra 1. marts også i Region Syddanmark.

Dialogen er vigtigst

LILIAN MØLLER THORSEN er fysioterapeut i Mariagerfjord Kommune. Hun er også tillidsrepræsentant, og derfor var det helt naturligt hende, der lagde navn til et debatindlæg i lokalaviserne, da de kommunalt ansatte terapeuter i december følte behov for at meddele sig til omverdenen om en beslutning, de mente var truffet på et forkert grundlag.

”Alle har jo ret til at ytre sig, men man skal også kunne være på arbejdspladsen bagefter, så det var naturligt, at det var mig, der stod frem”, mener hun.

Sagen handlede om, at kommunens sundheds- og omsorgsudvalg på et møde i november besluttede, at genoptræningen af borgere efter en ortopædkirurgisk operation skulle overdrages til private aktører. Det, der forinden var lagt frem, var, at udvalget skulle drøfte frit valg mellem offentlig og privat aktør, og beslutningen om at flytte al ortopædkirurgisk genoptræning kom derfor bag de kommunalt ansatte terapeuter, der ikke var blevet hørt i MED-udvalget.

”Sagen har betydning for os som medarbejdere og for borgerne, så vi syntes, at det var væsentligt, at der var offentlighed omkring den. Alle har mulighed for at finde referater fra møderne på kommunens hjemmeside, men kun hvis de ved, hvad de skal lede efter, og det var derfor ikke en sag, pressen ville tage op af sig selv. Hvis der skulle noget ud, skulle vi selv sørge for det”, siger Lilian Møller Thorsen.

Debatindlægget gav afsæt til flere artikler og opbakning fra borgere, men Lilian Møller Thorsen understreger, at hensigten ikke var at skabe ravage, men en konstruktiv dialog, og at det er lykkedes.

Resultatet blev, at beslutningen vedrørende privatisering indtil videre er sat på standby, indtil MED-udvalget har været hørt. Endnu ved terapeuterne derfor ikke, hvor sagen ender, men skulle det blive nødvendigt, er de klar til at ytre sig igen, også i pressen, forsikrer Lilian Møller Thorsen.

”Min eneste bekymring ved at stå frem er egentlig, om man kan være sikker på, at journalisten får hele paletten med, og man bliver citeret korrekt, så det ikke ender som mudderkastning”. •

GigaLaser 36.000 mW

– Overskud til mere

Få et godt leasingtilbud i dag

**GIGALASER FRIGØR DIG TIL ANDRE OPGAVER.
DEN ER KLINIKKENS NYE MEDARBEJDER.**

Lad GigaLaseren behandle, mens du taler med din patient, skriver journal eller behandler næste patient.

HURTIG OG EFFEKTIV BEHANDLING AF F.EKS.:

- Akutte skader
- Overbelastningsskader
- Nakkesmerter
- Lændesmerter
- Gigtsmerter
- Sår og betændelsestilstande

AF ANNE GULDAGER

FOTO HENRIK FRYDKJÆR

I en ny serie tager Fysioterapeuten med studerende ud i klinisk undervisning.

STUDERENDE: Simone Neerup, 23 år. UCS Næstved. Modul 10
PRAKTIKSTED: Sundhed og Træning i Slagelse Kommune har studerende i klinisk undervisning 28 uger pr. år, fra alle semestre, to ad gangen. De 11 fysioterapeuter og 2 ergoterapeuter træner borgere henvist efter Sundhedsloven til primært ortopædkirurgisk genoptræning. Desuden træning efter Serviceloven af borgere med apopleksi, parkinson, hjerte- og lungelidelser, træning af gang- og balance og kognitiv træning.

Når knæet bliver til hr. Hansen

Jo længere man når i sin uddannelse, jo mere bliver man i stand til at tage udgangspunkt i hele borgeren og have fokus på relationen.

”**DER KOMMER EN** patient i dag, og det er dig, der skal tage dig af ham”.

Simone Neerup kan tydeligt huske den første dag på Sundhed og Træning i Slagelse Kommune, selvom hun nu har afsluttet de 9 ugers klinisk undervisning i kommunen og tilbage UCS Næstved er i gang med modul 10 om sundhedsfremme.

”I de tidligere praktikker blev vi taget mere i hånden og fik tid til at forberede os, men nu var det pludselig alvor”, fortæller Simone, der dog ikke var mere skræmt den dag, end hun havde været i forbindelse med tidligere praktikker.

”Jeg tror, at det virker skræmmende for alle hver gang. Man er altid nervøs for at skulle ud. For hvad kolleger og patienter vil synes om en, om de synes, at man træffer de rigtige valg og gør tingene på den rigtige måde”.

Simones første patient var en midaldrende mand, der havde fået en stivgørende operation i nakken og havde en bevægelighed på kun 6 grader til den ene side.

”Det betød, at der var mange ting, han ikke kunne i dagligdagen. Jeg troede, at for eksempel det med ikke at kunne køre bil var et af hans største problemer, men det viste sig, at det sociale fyldte lige så meget. Da vi afsluttede behandlingen havde han 36 graders rotation, og han gav udtryk for, at det simpelthen var så rart at sidde i en social sammenhæng og kunne vende hovedet mod den, der talte”.

Det vigtigste Simone Neerup tager med sig fra forløbet med den pågældende patient er at turde tro på det, man gør – også selv når det ikke kan forklares med teori.

”Vi gjorde noget, som vi ikke med vores teori kunne forklare, hvorfor var godt – separation af nakken – men fordi han var så glad for det, gjorde vi det hver gang, bare i to minutter. Indimellem kan man have en tendens til at gøre tingene sværere, end de er. Hvis man stoler på sin egen kunnen, er det fint at tage udgangspunkt i ”*hvad kan jeg gøre for dig i dag*” og så skabe den gode relation ud af dét. Det vigtigste er at gøre godt, selvom det ikke altid er lige efter bogen”, siger Simone, der har oplevet, hvordan hendes perspektiv har ændret sig undervejs i uddannelsen.

”I begyndelsen har man en tendens til kun at se patientens knæ, men efterhånden som man stoler på sin praksis og kan sin teori, kigger man op og kan til sidst se hele hr. Hansen”.

Med til hele hr. Hansen hører livsstilsfaktorer, og for Simone var det grænseoverskridende at skulle spørge ind til noget, hun har været vant til at anse for meget privat, fortæller hun.

”I Slagelse Kommune går man op i, at det er det hele menneske, vi behandler. Derfor

er står s'et i KRAMS heller ikke kun for stress, men også for stofmisbrug og sex og samliv. Hvis smerter betyder, at borgeren drikker mere, eller det går ud over sexlivet, hører det med og har betydning for behandlingen”.

Simone Neerup tager fra Slagelse med et nyt perspektiv på det hele menneske, en god portion erfaring i, hvad der skaber den gode relation, en håndfuld ideer til bachelorprojekter og ikke mindst en bevidsthed om, at Sundhed og Træning er et sted, hun godt kan se sig selv som færdiguddannet.

”Jeg er meget bevidst om at arbejde med tingene, også det kollegiale, og så bliver man jo glad for stedet og de mennesker, man er sammen med. Og de ville også os, var imødekommende og interesserede i det, vi kom med af for eksempel nye test, som de ikke kendte. Jeg har følt mig som en kollega”.

KLINISK UNDERVISER:

Lykke Østergaard. Diplom i Sundhedsformidling og Klinisk Uddannelse. Certificeret inden for MDT og Mulligan:

Hvad er det vigtigste de studerende kan have med sig til mødet med praksis?

”Viden og færdigheder som et fagligt godt fundament og en vis robusthed, selvværd, og selvtillid, fordi den udvikling man går igennem i arbejdet med mennesker kræver energi og overskud”.

Hvad kan man forvente af en studerende på modul 9 som Simone?

”Fokus er på undersøgelsen og den kliniske ræsonnering, og den studerende skal kunne tage udgangspunkt ikke kun i egen fysioterapi og diagnosen, men i borgerens hele liv. Det er blevet mere ansvarsfuldt at være fysioterapeut; det er jo diagnostikere, vi uddanner”.

To nøgleord om klinisk undervisning?

”Berigende og udfordrende. Jeg er glad for at have studerende fra alle semestre, fra små spirer til næsten voksne fysioterapeuter, og kan blive helt høj, når jeg kan se, at læringen træder ind. Men det er også en udfordring, fordi den studerende skal støttes og løftes fra sit individuelle niveau, samtidig med, at jeg skal sørge for, at borgeren får det, borgeren skal have”.

JOHNSON INSTITUTTET I ODENSE TIL SALG

Nu har du en fantastisk mulighed for at skabe dig en spændende og udfordrende fremtid som fysioterapeut.

Klinikken disponerer over 6 kapaciteter. 5 kapaciteter på over 30 timer, og 1 kapacitet på 30 timer, med en samlet limitering i 2016 på en af kapaciteterne på 1.476 t. kr.

Herudover er der en kiropraktor og en fodterapeut på klinikken, som begge har lejet sig ind. Lejevilkårene for disse 2 indlejere svarer til vilkår, som var de fysioterapeuter på indlejerkontrakt.

Klinikken har en motionsafdeling med en træningsafdeling udstyret med et bredt sortiment af specialmaskiner til styrketræning og holdtræning i gymnastiksal med diverse hold som pilates, gymnastik, step combi, yoga og meget mere. Motionsafdelingen omsætter på årsbasis for knap 2 mill. kr.

Klinikken disponerer over 720 m², indeholdende 11 behandlingsrum, hvoraf de 3 er lukkede. Der er en gymnastiksal, styrketræningssal, koldtvandsbassin, omklædningsrum til damer og herrer, indeholdende bade faciliteter samt sauna begge steder. Personalefaciliteter, reception, samt et stort lokale til patienterne, hvor disse kan sidde og have socialt samvær.

Klinikken er beliggende i bydelen Odense S i smukke omgivelser, skråt overfor Den Fynske Landsby. Der er fine adgangsforhold for handicappede, og der er en stor parkeringsplads lige udenfor klinikken.

Se klinikkens hjemmeside
www.johnson-instituttet.dk

Er du interesseret, så kontakt Christian Borup.

Ring eller skriv til:
Christian Borup
2616 1250
eller
gas16@mail.dk
www.fysmaeglerborup.dk

Fra Florence til forretningskvinder

Drømmen om en større virksomhed fik næring på Danske Fysioterapeuters kursusrække i klinikdrift. Og et opsagt lejemål gav det sidste skub.

AF ANNE GULDAGER

FOTO HENRIK FRYDKJÆR

DE SENESTE PAR år har været hektiske for de to ejere af Buddingevej Fysioterapi, Arendse Saxberg og Birgitte Brabrand. Selv kalder de det, der er sket, for ”en kæmpe transformation”, og patienterne må tænke det samme.

Væk er den gamle klinik, der var dekoreret af kunstneren Poul Gernes, kendt fra blandt andet Palads-biografen og Herlev Hospital, og væk er forhængene mellem behandlingsrummene. Det hele er afløst af en splinterny klinik med langt flere kvadratmeter og dermed plads til virkeliggørelsen af Birgitte Brabrand og Arendse Saxbergs drømme om udvikling af deres virksomhed med mange nye tilbud og flere fysioterapeuter.

Skræmmende husleje

Tankerne om, at der skulle ske noget, havde rumsteret i nogen tid, hjulpet på vej af den viden, Birgitte Brabrand og Arendse Saxberg fik på Danske Fysioterapeuters kurser i klinikdrift i 2013-14.

På kurserne fik de blandt andet øjnene op for den del af sundhedsmarkedet, der ligger uden for sygesikringsoverenskomsterne, og da de samtidig fik nogle fysioterapeuter på klinikken med kompetencer inden for blandt andet yoga, kost og akupunktur, var det oplagt at forfølge dét spor. Tankerne meldte sig om at udvide klinikken, men inden de kom så langt, blev lejemålet i begyndelsen af 2015 sagt op med et års varsel, og så var grunden i bogstavelig forstand lagt til at tænke endnu større og for alvor udvikle forretningen.

Den nye klinik flyttede i november 2015 til de nye lokaler, hvor de selv har kunnet slå stregerne og sætte væggene på de 550 m², der er mange flere end, hvor de kom fra.

”Det var skræmmende at vide, at vi nu skulle sidde med en husleje, der var dobbelt så stor som tidligere”, fortæller Arendse Saxberg, der dog allerede nu et år efter ærgres sig over, at de ikke slog til og også lejede førstesalen, der på det tidspunkt stod ledig.

Trods udsigten til en skræmmende husleje valgte de to ejere ikke at sætte provisionen op for lejerne. I stedet opfordrede og motiverede de alle til at tænke nyt for at øge omsætningen udenom sygesikringen.

”Det gav stor tilfredshed og god stemning blandt personalet, hvilket

har bidraget til succesen det nye sted”, fortæller Arendse Saxberg.

Er ikke forretningsfolk

Klinikken er ikke bare vokset i antal kvadratmeter, men også i antal fysioterapeuter, der er udvidet fra 9 til 13 og ikke mindst i omfanget af tilbud til patienter og kunder.

Væggene i behandlingsrummene er dekoreret med klinikens mange tilbud om eksempelvis gravid-yoga, slankeforløb, kropstjek, osteoporosetræning, massage, GLA:D-træning og meget mere.

Da først kvadratmeterne var på plads, var det ikke svært at få ideer til, hvad de skulle bruges til, suppleret med viden fra kurserne om, hvad det er, kunder og patienter efterspørger, og en fysioterapeut blev ansat i en periode til at få de mange ideer udviklet til konkrete tilbud.

”En af vores udfordringer er, at vi er gået ind i det her som behandlere og ikke som forretningsfolk. Jeg vil gerne være bedre til at drive forretning, men jeg kommer for eksempel aldrig til at aflønne fysioterapeuterne i forhold til, hvor meget de sælger”, siger Arendse Saxberg og sætter gåseøjne i luften ved ordet ”sælger”.

”Vi foreslog faktisk Claus Pedersen (erhvervsrådgiver i Danske Fysioterapeuter, red.), at han skulle lave et kursus, der hed ”Fra Florence til forretningskvinder”, så det er nok os, der har givet inspiration til det kursus, der kommer til marts om balancen mellem faglighed og forretning”, griner Birgitte Brabrand.

Birgitte Brabrand og Arendse Saxberg fik sat skub i udviklingen af deres virksomhed ved at deltage i en kursusrække om klinikdrift.

Et spark bagi

”Mentalt har kurserne givet et spark bagi til at turde”, fortæller Birgitte Brabrand. ”Vi fik en peptalk om, at det er fint, at man har en forretning, der kører, men at man er nødt til at oppe sig og ofre tid på udvikling, hvis det skal holde”.

Kun ét af de skibe, der er blevet sat i søen i den nye klinik, er ikke kommet i havn: et skihold. Til gengæld har en satsning med indkøb af en dyr laser vist sig at være pengene værd, og selvom de to endnu ikke har set det færdige regnskab for det første år i den nye klinik, tør de allerede nu sige ja til, at skulle førstesalen igen blive ledig, ville de slå til denne gang.

”Så ville vi have alle vores aktiviteter uden for sygesikringen dér og med sit helt eget regnskab”, drømmer Birgitte Brabrand.

Selvom den store transformation er overstået, stopper udviklingen ikke, og Birgitte Brabrand og Arendse Saxberg mødes nu fast 4 timer hver uge for at koncentrere sig om den fortsatte udvikling af deres fælles virksomhed i stedet for som tidligere at lade patientbehandlingen fylde det hele og driften næsten passe sig selv. ●

MEDLEMSSERVICE

Få hjælp til udvikling af klinikken

Har du brug for sparring til udvikling af din klinik/virksomhed, og vil du gerne udfordres inden for ledelse, strategiudvikling og effektivisering, har du mulighed for at få gratis sparring med Danske Fysioterapeuters erhvervskonsulent Claus Pedersen.

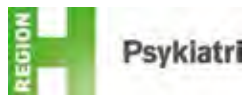
fysio.dk/sparring

Kurser i klinikdrift

Danske Fysioterapeuter afholder løbende kurser i forretningsudvikling og klinikdrift. Aktuelt er der følgende kurser i kalenderen:

- Styrk balancen mellem faglighed og forretning: 8. marts 2017, Middelfart.
- Motiverende og kommunikerende ledelse: 4. maj 2017, Middelfart.
- Strategisk markedsføring med hjemmeside og sociale medier: 8. juni 2017, Middelfart
- Personlig ledelse: 13. september 2017, Middelfart

fysio.dk/kursuskalender/ (vælg listen "kurser for praktiserende og selvstændige")

Traume-workshop med bl.a. Arnoud Arntz - to dage i Region Hovedstadens Psykiatri

Kompetencecenter for Psykoterapi og Skolen for Evidensbaseret Psykoterapi afholder to dages workshop i traumeforståelse og metode i februar 2017 med blandt andre den hollandske professor Arnoud Arntz, som har specialiseret sig i kognitive metoder i traumebehandling. Der vil være fokus på både traumeforståelse og evidensbaserede metoder. Workshoppen er målrettet behandlere, der arbejder med PTSD-patienter. Alle er velkomne.

Tidspunkt: Tirsdag d. 7. februar og onsdag d. 8. februar 2017 kl. 9-16.

Tirsdag d. 7. februar: Traumeforståelse

- Neuropsykiatri v. Poul Videbech
- Tilknnytning v. Anne Blom Corlin
- Psykopatologi ved traumer v. Cæcilie Böck Buhmann

Onsdag d. 8. februar: Traumebehandling v. Arnoud Arntz

- Overblik over behandlingstilgange og evidens v. Cæcilie Böck Buhmann
- Kognitive adfærdsterapeutiske redskaber v. Arnoud Arntz

Sted: PC Stolpegård, Stolpegårdsvej 20, 2820 Gentofte.

Pris: For ansatte i RHP: 600 kr. For andre: 800 kr.

Tilmeldingsfrist: 14 dage inden workshop-start.

For ansatte i RHP sker tilmelding via Kursusportalen/Plan2Learn. Øvrige kan rette henvendelse til

christina.aalling@regionh.dk

Spørgsmål rettes til Kompetencecenter for Psykoterapi, PC Stolpegård: naja.vucina.pedersen@regionh.dk

TRÆNINGSDYSTYR

TIL ALLE FUNKTIONSNIVEAUER

CYBEX Total Access Lat Pull

CYBEX Total Access er specialdesignet til at kunne anvendes af alle, uanset funktionsniveau.

F.eks. kan sædet flyttes til siden så udstyret kan anvendes af kørestolsbrugere, og der er meget lave vægtintervaller, så træningsprogressionen kan ske gradvist.

Overskuelige
instruktionsplancher
på dansk.

Enkel indstilling
af de lave
vægtintervaller.

KONTAKT OS
FOR AT HØRE MERE

KONTAKT DIN PRODUKTKONSULENT FOR AT HØRE MERE:

Christina Jørgensen
Fysioterapeut &
produktkonsulent
Sjælland

Mobil: 2552 8809
Mail: cj@proterapi.dk

Lars Hansen
Fysioterapeut &
produktkonsulent
Jylland

Mobil: 2672 4831
Mail: lh@proterapi.dk

Anders Targaard
Fysioterapeut &
produktkonsulent
Jylland

Mobil: 2444 1817
Mail: at@proterapi.dk

Karen Langvad har mere end 20 års erfaring som leder og har, før hun kom til Danske Fysioterapeuter, blandt andet været afdelingsleder ved Hammel Neurocenter, Aarhus Universitetshospital og PTU Aarhus. Hun er uddannet fysioterapeut fra Holstebro i 1989 og blev i 2006 sundhedsfaglig kandidat fra SDU.

Først leder, så fysioterapeut

Fysioterapeut Karen Langvad er ny direktør i Danske Fysioterapeuter

FYSIOTERAPEUT KAREN LANGVAD blev i december udnævnt til direktør i Danske Fysioterapeuter efter at have varetaget stillingen som faglig chef samme sted siden 2008.

”Jeg søgte først og fremmest jobbet, fordi det er en spændende stilling, der giver indflydelse på et område, der optager mig rigtig meget”, fortæller Karen Langvad, der dog erkender, at skridtet opad i hierarkiet også er endnu et skridt væk fra den direkte berøring med faget.

”Til gengæld kommer jeg til at beskæftige mig bredere med hele professionen, ikke bare med faget, men professionen som helhed og med de udfordringer, vi står over for”.

En af de store udfordringer er professionens beskæftigelse, mener hun. Antallet af fysioterapeuter stiger hurtigere, end der bliver skabt nye job, og der skal derfor tænkes nyt, hvis ledigheden ikke skal vokse og faget dermed komme under pres.

Faget skal bruges i nye sammenhænge

Det er op til foreningens politikere og ikke direktøren at formulere strategien, men Karen Langvad tør godt gå så vidt som til at sige, at det ikke kun handler om at få åbnet omverdens øjne for fysioterapiens fortræffeligheder, men også fysioterapeuternes øje for, hvad der ligger uden for fagets umiddelbare kerne.

”Hvis vi skal bibeholde fuld beskæftigelse, skal vi ud og arbejde med vores fag nye steder, og vi skal finde nye måder at bruge faget på. Det udfordrer os som fysioterapeuter, for vi har det generelt svært med at flytte os fra vores fagkerne og faggruppe”, mener hun.

”Jeg tror også, det er derfor, der er så forholdsvis få fysioterapeuter, der går efter store strategiske lederposter, ikke bare i sundhedsvæsenet men også andre steder. Det første skridt er jo, at man begynder at interessere sig for ledelse, og dernæst at turde tage springet og turde lede ind i andre områder og andre faggrupper end ens egen”.

Tidligere har Karen Langvad blandt andet været leder for tværfagligt rehabiliterings-

AF ANNE GULDAGER

FOTO HENRIK FRYDKJÆR

team på Hammel Neurocenter, men det var paradoksalt nok først, da hun kom til Danske Fysioterapeuter, at balancen tippede og hun oplevede at føle sig mere som leder end som fysioterapeut.

”Jeg har jo ikke sluppet faget fuldstændig, men har i Danske Fysioterapeuter beskæftiget mig med områder, hvor jeg måtte starte helt forfra; som da jeg overtog ansvaret for praksissektoren og erhvervsudviklingen. Og nu glæder jeg mig til at dykke ned i endnu flere nye områder som for eksempel offentlige overenskomster, pension og forsikring. At opbygge ny viden, som jeg kan agere ud fra - det er blandt andet det, der er så spændende ved ledelse”.

Ikke en naturlov

Det er otte år siden, der sidst sad en fysioterapeut som administrativ leder for Danske Fysioterapeuter, så med andre ord er det ikke en naturlov, at foreningens direktør skal rekrutteres fra fagets egne rækker, og det er heller ikke derfor, Karen Langvad har fået jobbet, mener hun selv.

”Jeg tror, jeg har fået jobbet, fordi jeg i den tid, jeg har været i organisationen, har vist, at jeg er en god leder og god til at nå de politiske målsætninger. Og fordi, jeg er evner at stå stabilt, selv når bølgerne går højt”.

”Det har sikkert ikke været uden betydning, at jeg er fysioterapeut, men det har ikke været afgørende. Jeg kan noget ekstra, fordi jeg er fysioterapeut, men jeg er også bevidst om, at det kan give mig nogle blinde pletter i forhold til at se kritisk på professionens forestilling om sig selv”.

Karen Langvad fik stillingen i konkurrence med 66 andre ansøgere, og efter omfanget af reaktioner fra foreningens medlemmer at dømme, traf ansættelsesudvalget det rigtige valg.

”Jeg sad tre aftener i træk og besvarede lykønskninger. Det er meget rørende, at så mange har gjort sig den ulejlighed at skrive. Det viser, at der er en meget stor opmærksomhed på foreningen fra medlemmerne, og en stor tillid. Den gensidighed er helt afgørende for, at vi kan nå det, vi sætter os for sammen”.

SÆSON OPSTART

Ny viden - Tid til at forny dig?

- ✓ **Bliv Kostvejleder - Kr. 9.500,-**
Læs som klasseundervisning eller 100% online.
- ✓ **Bliv Styrkekonsulent - Kr. 9.500,-** **NYHED!**
Anvendt positiv psykologi.
- ✓ **Bliv Mindfulness Instruktør - Kr. 9.500,-**
Med ét mindfulness speciale, kun kr. 12.995 - **SPAR 1.500 kr.**
- ✓ **Bliv Certificeret Lifecoach - Kr. 24.500,-** **NYHED!**
Inklusive kurserne til *Positiv Psykologi Vejleder* og *Styrkekonsulent*.

TILBUD - 25% på uddannelsespakker
I anledning af vores 25 års jubilæum kan du i 2017 få hele 25% i rabat på flere uddannelsespakker. Se tilbud og uddannelsespakker på www.25.atwork.dk

1992 **25** 2017
AT WORK © SKOLEN

Undervisning med stor fleksibilitet
Læs i hele landet
Mulighed for E-learning

Vi har dag-, aften- og weekendhold så du finder nemt et hold, der passer dig.
E-mail: info@atwork.dk - Telefon: 44 48 61 00

1992 **25** 2017
AT WORK © SKOLEN

1,7 millioner kroner til uddannelse, forskning og praksisudvikling

Danske Fysioterapeuters Fond for Uddannelse, Forskning og Praksisudvikling har uddelt penge til udvikling af faget. 13 fysioterapeuter fik mellem 25.000 og 50.000 kroner til deres forskningsprojekter, fem fik penge til praksisudvikling for i alt 450.000 kroner. I alt var der indkommet 53 ansøgninger til fonden, der uddeler penge to gange om året. Næste ansøgningsfrist er den 1. april. Læs hvordan du søger støtte fra fonden og hvilke projekter, der tidligere er givet penge til:

 fysio.dk/fond

Nyhedsbrev udløser opsang fra minister

"Ministeren bedes forholde sig til, at mange indlagte ældre har sværere ved at klare sig selv efter udskrivelse, fordi de, som beskrevet i Danske Fysioterapeuters nyhedsbrev om forskning, er inaktive under indlæggelsen".

Således lød det i december i spørgsmål fra Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg til sundhedsminister Ellen Trane Nørby.

I sit svar skriver Ellen Trane Nørby blandt andet: "Det må efter min opfattelse være en helt naturlig del af en grundlæggende pleje og omsorg under indlæggelse på sygehus, at der er fokus på dels at motivere den enkelte patient til at være så lidt sengeliggende som muligt, dels at tilbyde patienten relevant hjælp til mobilisering".

Så er dét på plads.

 Abonnér på nyhedsbrev om forskning: fysio.dk/nyhedsbreve/nyhedsbrev-om-forskning

Betaler du for meget i kontingent?

Du kan få nedsat dit kontingent til Danske Fysioterapeuter, hvis du er på dagpenge, orlov uden løn e.l. Husk at genindsende din ansøgning hvert kvartal, så længe du er arbejdsledig eller deltidsansat.

Læs mere om nedsat kontingent, og hvordan du søger:

3341 4620
medlem@fysio.dk
fysio.dk/kontingenter

hus forbi

Støtte til Hus Forbi

Hovedbestyrelsen vedtog på sit seneste møde at støtte hjemløseavisen Hus Forbi med 9.000 kroner, og avisen vil til gengæld året ud have Danske Fysioterapeuters navn og logo i avisens kolofon. Ifølge Danske Fysioterapeuters sundhedspolitik skal der sættes særligt fokus på udsatte befolkningsgrupper og sundhedstilbud målrettet disse grupper, og det kan en donation til Hus Forbi være med til, mener hovedbestyrelsen. Normalt støtter foreningen ikke velgørende projekter, men der er tidligere gjort undtagelser, bl.a. i 2011, hvor foreningen gav 30.000 kroner til etablering af fysioterapeutiske behandlingsfaciliteter på en sundhedsklinik for uledsagede flygtninge, og i 2015, da der blev bevilget 37.000 kroner til opbygning af en fysioterapeutuddannelse i Sierra Leone.

Brian Errebo-Jensen fortsætter som næstformand

Danske Fysioterapeuters hovedbestyrelse har fordelt pladserne i foreningens råd og udvalg.

Regionsformand Brian Errebo-Jensen fortsætter som næstformand, mens det helt nye hovedbestyrelsesmedlem Lis Jensen har fået plads i Udvalg for Lønmodtageroverenskomster.

Se hvordan pladserne i råd og udvalg ellers er fordelt:

 fysio.dk/udvalg

 fysio.dk/HB

HÅG Capisco

Unik – Innovativ – Eksklusiv – Svanemærket

HÅG Capisco er designet med udgangspunkt i den dynamiske siddestilling hos en rytter. Stolen passer perfekt til alle bordhøjder. I en HÅG Capisco sidder du lige bekvemt, hvad enten du sidder fremadrettet eller drejet til siden, så du kan glæde dig over en stor arbejdsradius.

Stolen har modtaget et antal udmærkelser for sine enestående egenskaber, karakteristiske design og miljømæssige profil. Du kan med god samvittighed vælge en HÅG Capisco.

www.hag.dk • tlf 99 50 55 00

Størst lønforskelle i det private

Der er meget større forskel på lønningerne blandt privatansatte, end der er blandt de offentligt ansatte. Det viser Danske Fysioterapeuters nye lønundersøgelse.

AF BO BERENDT
CHRISTENSEN

HVERT ÅR SPØRGER Danske Fysioterapeuter medlemmerne, hvad de tjener. Svarene bruges i Lønberegneren på fysio.dk, hvor du kan se, hvad fysioterapeuter tjener, alt efter efter anciennitet og hvilken sektor de er ansat i.

”Det er et vigtigt redskab - både når vi rådgiver medlemmer, og når man som medlem skal forhandle løn,” siger Nicolai Robinson, som er forhandlingschef hos Danske Fysioterapeuter.

Ud over løn kan du også se, hvor mange i din type stilling der for eksempel har betalt frokost og efteruddannelse, hvilket også er dele af den samlede pakke, når man skal sammenligne sine vilkår med andres.

Størst lønforskelle i det private

Som noget nyt skelner årets undersøgelse mellem, om medlemmer er ansat i praksissektoren eller andre steder i det private. Undersøgelsen viser, at ansatte i praksissektoren i gennemsnit er lavere lønnet end fysioterapeuter ansat andre steder i det private eller i det offentlige.

Samtidig viser undersøgelsen dog også, at der er langt større forskel på, hvad fysioterapeuter tjener i det private end i det offentlige.

”Vi finder de laveste lønninger i det private, men vi finder også de højeste. Det er vigtigt som privatansat at være opmærksom på, at man selv aktivt skal forhandle sig til en højere løn. Det gælder

Forhandlingschef Nicolai Robinson glæder sig over, at 2.800 medlemmer har taget sig tid til at deltage i undersøgelsen, der er et vigtigt redskab i forbindelse med rådgivning og forhandling.

DET TJENER FYSIOTERAPEUTER

	Privat	Kommunal	Regional
De 25 procent højest lønnede tjener <i>over</i>	39.600	37.800	37.500
Gennemsnit	35.300	36.000	35.800
De 25 procent lavest lønnede tjener <i>under</i>	29.400	34.100	33.200

Alle tal er for løn inklusiv pension udregnet på fuld tid (37 timer)

Kilde: Danske Fysioterapeuters Lønundersøgelse 2016

TJEK DIN LØN

Lønberegneren er lige blevet opdateret med nye tal. Gå ind og se, hvad andre med samme type job og anciennitet som dig får i løn:

 fysio.dk/loenberegner

for så vidt også i det offentlige, men her er mindre at forhandle om, fordi lønsystemet er mere fast,” siger Nicolai Robinson.

Husk pensionen

Især opfordrer forhandlingschefen de privatansatte til at holde øje med pensionen. Privatansatte betaler i gennemsnit kun 7 procent til pension – til sammenligning får de kommunalt ansatte knap 17 procent.

Pensionen er steget en anelse, efter at Danske Fysioterapeuter sidste år indgik aftale med PFA om at levere pensionsordninger til fysioterapeuter i det private, men der er lang vej igen.

”De fleste fysioterapeuter i det private indbetaler alt for lidt i pension. Det er noget, der er brug for meget mere fokus på, hvis vi skal undgå, at en stor gruppe fysioterapeuter bliver fattige pensionister,” siger Nicolai Robinson.

Nyuddannede under pres

Samtidig tyder undersøgelsen på, at reallønnen er faldende for nyuddannede i alle sektorer.

”Der er hård kamp om jobbene, og den tidligere høje vækst i beskæftigelsen i kommunerne er aftagende. Det betyder desværre også, at vi oplever, at især nogle af de nyuddannede på de ikke overenskomstdækkede områder bliver tilbudt lønninger, der simpelthen er langt under lavmålet for en færdiguddannet fysioterapeut,” siger Nicolai Robinson.

Danske Fysioterapeuter vil nu lave en særskilt undersøgelse af de nyuddannedes lønninger med hjælp fra Danmarks Statistik.

Behov for bedre rammer

Selvom der er brug for mere viden, er en del af behandlingen åbenlys, mener Danske Fysioterapeuters formand Tina Lambrecht. Der skal laves nogle faste rammer for fysioterapeuter ansat i praksissektoren.

”Vi bliver rigtigt mange flere fysioterapeuter i disse år. Det giver hård kamp om jobbene. Vi er simpelthen nødt til at få lagt en bund under lønningerne, hvis det ikke skal køre af sporet,” siger hun.

Hun understreger dog, at selv med rammer for lønnen vil det ikke betyde, at man som ansat bare kan læne sig tilbage.

”De gode lønninger vil stadig være noget, man skal gøre sig fortjent og forhandle sig til. Det, Danske Fysioterapeuter kan sikre, er, at vi får et rimeligt bundniveau, så konkurrencen ikke kommer til at handle om, hvem der kan betale sine ansatte mindst – men om hvem der kan give patienterne den bedste behandling.” ●

Ann Cools

Shoulder rehabilitation. Level 2

6.-7. oktober 2017 i København

Anju Jaggi

Understanding Shoulder Instability

4.-5. april 2017 i København

Mike Stewart

Know Pain:

Empowering function through education!

25.-26. august 2017 i København

Se mere på:

www.fysioterapikurser.dk

Økonomisk sundhedstjek

Redmark er landets førende revisions- og rådgivningsvirksomhed for klinikker i fysioterapibranchen. Dette angår revision, regnskab og skat og ved køb eller salg af din klinik, samt udarbejdelse af en vurdering klinikken.

Kontakt Jens eller Anders og hør mere om, hvordan vi kan hjælpe dig med at skabe endnu bedre resultater i din klinik.

Aalborg

Jens Nørgaard

Statsautoriseret revisor

+45 41 86 57 34
jno@redmark.dk

København

Anders Schelde-Møllerup Funder

Statsautoriseret revisor

+45 41 96 58 40
amo@redmark.dk

redmark.dk

Aalborg | Aarhus | København

Redmark
VI STÅR TIL REGNSKAB

Som Danmarks 7. største rådgivnings- og revisionsvirksomhed er Redmark en moderne, effektiv og dynamisk virksomhed. Vi er landsdækkende og har kontorer i Aalborg, Aarhus og København. Mere end 230 medarbejdere arbejder hver dag på at skabe værdi for vores kunder. Det er Redmarks ambition at markere sig som dem, der tilbyder den bedste rådgivning – baseret på stærke faglige og forretningsmæssige kompetencer. Vi vil være markante. Gøre en forskel for vores kunder. Efterlade et tydeligt aftryk. Som dem, der kombinerer topkvalificeret økonomisk rådgivning med menneskelighed og nærvær. Vi vil være lige så kompetente som de største og lige så nærværende som de mindste. Vores kernekompetencer er revision, regnskab, rådgivning, skat og moms. Blandt vores varemærker er et engagement ud over det sædvanlige. For os er du ikke blot et nummer i rækken. Som kunde hos Redmark har du krav på den bedste løsning hver gang.

Nyt håb for kredsløbspatienter - uden smerter og bivirkninger!

Et nykonstrueret Elmedistrål-apparat til hjemmebrug der giver øget livskvalitet og bedre velvære.

Elmedistrål-apparatet virker ved hjælp af pulserende elektriske impulser kombineret med et lavfrekvent magnetfelt. Disse to påvirkninger øger

ion-vandringen i blodets molekyler hvilket tilfører blodcellerne energi og øger blodgennemstrømningen.

Teorien bag Elmedistrål-apparatet bygger på kendte love og kan henvises til Atomfysikken, Magnetohydrodynamikken samt Kernefysikken. Overlæge Dr. med. Ernst Chr. Hansen, Københavns Kommunehospital har afprøvet Elmedistrål-apparatet gennem 8 år sammen med Liv. med. Percy Nordqvist, Vasa Sjukhus i Göteborg samt Universitetsklinikken i Birmingham.

Samtlige instanser kan dokumentere at apparatet har effekt på følgende lidelser:

- Prikken i fødder og tæer
- Smerter og kramper
- Hævede ben og fødder
- Muskelspændinger
- Forhøjet blodtryk
- Sportsskader
- Knoglebrud
- Uro i benene
- Forstuvninger
- Tennisarm
- Hovedpine
- Hvilesmerter
- Blodsamlinger
- Skinnebessår der ikke vil heles
- Knogleskørhed (osteoporose)

Elmedistrål-metoden virker direkte ind på blodkarrene og har derved effekt på kredsløbsproblemer og dermed forbedrer blodcirkulationen der er forudsætningen for de fleste af kroppens funktioner.

Herud over udtaler dr. med. Ernst Chr. Hansen at metoden har en rensende virkning på blodkarrene, som øger blodgennemstrømningen i arme og ben og aflaster hjertet d.v.s. forhindrer dannelsen af blodpropper (tromboser).

Elmedistrål-metoden er smertefri og uden bivirkninger. Apparatet er enkelt og nemt at betjene. Enhver kan lære det efter en kort instruktion. Faktisk er det så enkelt, at det kan bruges i hjemmet. Elmedistrål-apparatet er en dansk opfindelse og produceres i Danmark.

kurtrosengart@hotmail.com - Tlf. 28 92 84 04

Elmedistraal
- for bedre velvære og livskvalitet

Master i Smertevidenskab og Tværfaglig Smertebehandling

En toårig deltidsuddannelse på Aalborg Universitet

Aalborg Universitet udbyder Danmarks første akkrediterede og forskningsbaserede masteruddannelse, der fokuserer på tværfaglig efteruddannelse af smertebehandlere.

På uddannelsen lærer du at vurdere de problemstillinger, som måtte opstå i forbindelse med smertebehandling og at kunne anvende videnskabelige metoder og redskaber til at opstille relevante behandlingsstrategier.

Fokus på bl.a:

- Udredning af smerte
- Smertevidenskab
- Tværfaglig behandling
- Behandlerpraksis
- Smertepsykologi
- Formidling

Studiestart
September 2017

Ansøgningsfrist: 1. juni

www.evu.aau.dk

AALBORG UNIVERSITET

NAVN: Erik Bjernemose

ARBEJDSPLADS: Arbejdstilsynet,
Tilsynscenter Syd

JOB: Tilsynsførende og koordinator for
indsats mod social dumping

PLUS: Tillidsrepræsentant og
repræsentant for de statsansatte i
Danske Fysioterapeuters udvalg for
lønmottageroverenskomster.

ARBEJDTILSYNET

Arbejdstilsynet fører tilsyn med virksomheder, udarbejder regler samt vejleder om arbejdsmiljø. Arbejdstilsynets mål frem mod 2020: At reducere antallet af alvorlige arbejdsulykker med 25 pct., at reducere antallet af beskæftigede, der er psykisk overbelastede, med 20 pct, og at reducere andelen af beskæftigede med muskel-skeletoverbelastninger med 20 pct.

”Trivslen er helt nede under gulvbrædderne

Hvordan er du havnet i Arbejdstilsynet?

Jeg kom hertil fra en stilling som sagsbehandler på hjælpemiddelområdet i Odense Kommune i 2007. Her havde jeg haft en kollega, der skiftede til Arbejdstilsynet, og det var ham, der anbefalede mig at flytte med. ”Vi har det super godt, og der er mange penge til forebyggende indsatser”, fortalte han. Odense Kommune skulle skære ned, og jeg ville hellere være et sted med udvikling end et sted, hvor man skulle afvikle. Arbejdstilsynet ansatte ca. 100 nye tilsynsførende ud af ti gange så mange ansøgere, blandt andre mange fysioterapeuter, der blev rekrutteret til en særlig indsats omkring ergonomi og muskel-skelet-besvær.

Hvad laver du?

Jeg kører ud på tilsyn til arbejdspladser inden for bygge- og anlæg, transport af gods, industri samt landbrug, skovbrug og gartneri. Desuden er jeg koordinator for indsatsen mod social dumping, som er et samarbejde mellem Arbejdstilsynet, SKAT og politiet. Det har vist sig, at terapeuterne i Arbejdstilsynet i høj grad sætter sig på funktioner med koordinering og faglig udvikling, og jeg koordinerer de tre myndigheders fælles aktioner. Arbejdstilsynet ser især på, om de udenlandske virksomheder er registreret, og at sikkerheden er i orden for medarbejderne. SKAT kontrollerer skatte- og momsforhold, mens politiet undersøger arbejds- og opholdstilladelse. Jeg står for den praktiske planlægning besøgene og sørger for, at Arbejdstilsynets medarbejdere er fagligt klædt på til opgaven. På den slags opgaver skal vi være meget brede, fordi vi rykker ud til alle slags virksomheder med udenlandsk arbejdskraft og ikke som ellers opdelt efter branche, hvor den tilsynsførende kan have specifikke kompetencer. Vi har 13 aktionsdage om året, hvor vi på 5-6 hold deltager to fra hver myndighed med en tilsynsførende fra Arbejdstilsynet

som holdansvarlig. Den tilsynsførende skal som i det almindelige tilsyn kunne spotte et problemfelt og hive den rigtige myndighed på banen, og vi har haft anmeldelser, grænsende til menneskehandel, som involverede samarbejde med både kommuner, miljømyndighed, brandmyndighed, Center mon menneskehandel, Statsamtet m.fl.

Hvor meget fylder dit hverv som tillidsrepræsentant?

Det seneste år har det fyldt en del. Arbejdstilsynet har gennemført en række besparelser, der har betydet afskedigelser og ændrede arbejdsvilkår, uden at vi som medarbejdere har haft spor indflydelse på processen, hvilket har skabt mange frustrationer. Ledelsen lytter og skriver ned, men der er ikke noget af det, vi kommer med, der bliver skrevet ind i de endelige retningslinjer. Siden 2015 er der forsvundet 120 stillinger. Vi er p.t. ca. 30 fysioterapeuter i alt fordelt på de tre tilsynscentre – hvilket er ca. det halve af, hvad vi var i 2007. Foruden de mange, der er blevet fyret, er der flere – over 40 tilsynsførende i 2016 - der selv har valgt at sige deres job op på grund af utilfredshed. Det skyldes blandt andet en ny kørselsordning, der betyder, at kørsel til og fra virksomhederne i modsætning til tidligere i højere grad foregår i fritiden, hvilket har fået økonomiske og familiemæssige konsekvenser særligt for kolleger i yderområderne.

Er der ligefrem dårligt arbejdsmiljø i Arbejdstilsynet?

Ifølge en måling er trivslen i Arbejdstilsynet helt nede under gulvbrædderne. Ledelsen har derfor udstyret os med talepapirer, så vi ved, hvad vi skal svare, når vi kommer ud på et tilsyn og bliver mødt med spørgsmål om, hvordan vi tror, vi kan have forstand på andres arbejdsmiljø, når vi ikke engang kan styre vores eget. Jeg synes, ledelsen burde have handlet allerede i sommer, da fik et

notat fra vores arbejdsmiljørepræsentanter, der indeholdt nøjagtig det, som trivselsmålingerne viser. Men direktionen satte i november en opfølgning på trivslen i værk med inddragelse af både medarbejdere og tillidsvalgte, så nu afventer vi de konkrete handlinger, der kan rette op på tilliden.

Er du glad for dit job?

I øjeblikket er det let at få øje på kritikpunkter, men fagligt og kollegialt har vi det fantastisk. Foruden tilsyn har jeg opgaver med undervisning i arbejdsmiljø og social dumping både internt og eksternt, og jeg har mulighed for at specialisere mig inden for ergonomi og psykisk arbejdsmiljø. Og hvis jeg ikke selv har de nødvendige kompetencer, står der altid en kollega parat til sparring eller til at tage med på tilsyn. ●

DET MENER DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Danske Fysioterapeuter følger sagen om det dårlige arbejdsmiljø i Arbejdstilsynet tæt og er i dialog med tillidsrepræsentanterne. Forud for et samråd i Folketinget sendte Danske Fysioterapeuter sammen med Ergoterapeutforeningen en henvendelse til beskæftigelsesudvalget, der påpegede at besparelserne ikke kun har konsekvenser internt i Arbejdstilsynet, men for sikkerheden på arbejdsmarkedet generelt, og at det er problematisk, at Arbejdstilsynet tvinges til at nedprioritere tilsynet med det psykiske arbejdsmiljø i en tid, hvor arbejdsmængden og tidspresset for de sundhedsprofessionelle på hospitalerne som følge af fyringer og nednormeringer.

Effekt eller respekt?

YRSA ER I TVIVL

Hjælp hende ved at bidrage til debatten på fysio.dk/dilemma eller på facebook

Har du selv stået i et dilemma, du gerne vil præsentere i Fysioterapeuten for at høre andres mening, så skriv til ag@fysio.dk

YRSA ER FYSIOTERAPEUT i X-købing Kommune og ansat i afdelingen for sundhedsfremme, der blandt andet har holdtilbud til borgere med diabetes, hjertekarsygdomme og rygproblemer.

I kommunen bor mange borgere af anden etnisk oprindelse, og mange af dem deltager i kommunens træningstilbud, men Yrsa synes, at hun har svært ved at hjælpe de kvinder, der møder op i religiøse klædedragter, der betyder, at de ikke kan røre sig og få pulsen op. Yrsa kan desuden ikke komme til at se, om de udfører øvelserne rigtigt, og hun er i tvivl om, hvad hun skal stille op.

Kan hun forlange, at de enten kommer i tøj, de kan røre sig i, eller bliver væk og overlader pladsen til en, der kunne få mere glæde af det? Det er jo Yrsas opgave at sørge for, at borgerne får det ud af træningen, som de har behov for, og at kommunens ressourcer bliver brugt ansvarligt.

Eller skal Yrsa møde borgeren, hvor borgeren er – også hvis det er i en religiøs klædedragt – og så få det bedste ud af dét, vel vidende, at det slet ikke er optimalt?

Endelig er der den mulighed, at Yrsa kan foreslå kommunen at oprette hold kun for kvinder – ligesom de hold, der eksempelvis findes for kræftramte mænd. Men Yrsa vil nødigt understøtte en kultur, hvor kvinder skal gå tildækket, hvis de vil færdes steder, hvor der også er mænd.

Hvad ville du gøre?

TEGNING: GITTE SKOV

Byg videre på din karriere

med en uddannelse målrettet fysioterapeuter

- Kandidatuddannelse i fysioterapi
- Master i rehabilitering

Kom til Åbent hus d. 8. marts
kl. 12-18 på SDU i Odense

Læs mere på sdu.dk/efteruddannelse

NEUROMUSKULÆR EL-STIMULATION

STATUS OVER FORSKNING OG VANLIG PRAKSIS

Anvendelse af el-stimulation i genoptræningen af patienter med neurologiske skader

ERFARING FRA PRAKSIS

To cases fra Greve Kommune

LÆS OGSÅ

- Reportage fra besøg i træningsenhed i Greve Kommune. Side 10
- Forskningsnyt: Genoptræning med gangrobot og funktionel el-terapi. Side 50

LÆS OGSÅ FYSIO.DK

- Caserapport fra Greve Kommune
fysio.dk/elstimulation

VIDEO PÅ FYSIO.DK

- Video-eksempel på styrketræning med NMES
fysio.dk/elstimulation

CHRISTIAN
BERNT LAURSEN

Fysioterapeut. cand.scient.
i klinisk videnskab og
teknologi, sundhedsteknologisk
projekt-leder i Esbjerg Kommune
chrblaursen@gmail.com

THOMAS NYBO

Fysioterapeut, ThomasNybo
Fysioterapi samt tilknyttet
klinikken Back2Sport.
info@thomasnybo.dk

VANESSA SWERDLOFF

Fysioterapeut, Træningsen-
heden i Greve Kommune.

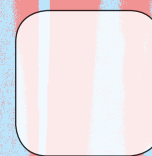
STINE ANDERSEN

Fysioterapeut, Trænings-
enheden i Greve Kommune.

CASPER PEDERSEN THOR

Fysioterapeut fra Trænings-
enheden i Greve Kommune.

El-stimulation til patienter med neurologiske skader

El-stimulation kan benyttes som led i den funktionelle træning og til styrketræning af specifikke muskler eller muskelgrupper ifm. patienter med neurologiske skader

AF CHRISTIAN BERNT LAURSEN
OG THOMAS NYBO

DER ER GENNEM årene udviklet flere forskellige el-stimulations-teknologier og styrketræningskoncepter, som er blevet brugt på forskellig måde inden for den neurologiske genoptræning. Denne forskellighed kommer især til udtryk i de større meta-analyser, som forsøger at drage konklusioner omkring behandlingseffekten (1-3).

Der er i litteraturen uenighed om, hvad man skal kalde NMES anvendt til styrketræning. De Kroon et al. brugte i 2004 betegnelsen TES (Terapeutisk Elektrisk Stimulation) om træning med strøm med et specifikt terapeutisk formål (4). TES omfattede bl.a. styrketræning, smertelindring og spasticitetsdæpende behandling (4) i modsætning til NMES i forbindelse med FES, hvor den neuromuskulære elektriske stimulering bliver brugt som et hjælpemiddel (4).

Patienter med apopleksi eller skade på rygmarven har ofte nedsat funktionsevne forårsaget af nedsat styrke eller motorisk kontrol. Neuromuskulær elektrisk stimulation (NMES) kan anvendes i genoptræningen til at styrke svækkede muskler og genskabe motorisk funktion (5), hvis det perifere nervesystem stadig er funktionsdygtigt (6). Den neuromuskulære el-stimulation benyttes i funktionel el-stimulation (FES) til at genvinde funktion, til styrketræning med henholdsvis FES og cyklisk el-stimulation (CES) og til el-proteser som fx dropfodsstimulering. Vi har i denne artikel valgt at beskrive

både FES og CES til styrketræning, vel vidende at vores brug af FES til styrketræning kun sjældent benyttes i videnskabelige studier.

Formålet med denne artikel er at give fysioterapeuter, som behandler patienter med neurologiske skader, et overblik over de gængse stimulationsteknikker og behandlingsrationaler til at genvinde motorisk funktion og styrke og at beskrive den eksisterende forskning.

Teknologien er blevet bedre

Funktionel elektrisk stimulation (FES) blev i 1960'erne primært anvendt til neurale proteser til at afhjælpe dropfod hos patienter med neurologiske skader (6). I dag bruges FES ikke kun som el-proteser, men også til at træne patienter i intensive forløb for at opnå bedre funktion. Denne form for genoptræning kaldes funktionel elektrisk terapi (FET) (6).

NMES benyttes også i intensive styrketræningsforløb med henblik på at øge muskelstyrken af specifikke muskler. I de senere år er der publiceret flere studier, der har vist god effekt af NMES til at styrke muskler og forbedre funktion (1,2).

Der er i dag FES-stimulationsapparater på markedet, som er i stand til at facilitere motorisk genindlæring bedre end tidligere (7-9). De nye ➡

NMES-apparater er mindre og lettere at betjene, og den elektriske stimulation er nu bifasisk, hvilket giver en mere behagelig og sikker stimulation for patienterne (5). Ligeledes er kvaliteten af de apparater, der benyttes til hjemmetræning, blevet bedre. El-stimulationsbehandling er i dag mere sikker og mere brugbar i den kliniske praksis (6,8) og kan derfor i højere grad end før supplere andre behandlingsmodaliteter i et intensivt træningsforløb.

Genoptræningsforløb med funktionel el-stimulation

Selvom der allerede i 1970'erne blev observeret terapeutisk effekt af funktionel el-terapi (FET), er der først i de senere år for alvor kommet dokumentation for effekten i takt med en mere intensiv forskning (6).

Tidligere har man inden for den neurologiske rehabilitering af specielt apopleksipatienter anvendt funktionel el-stimulation mere eller mindre passivt til at generere den ønskede bevægelse i håbet om at opnå en terapeutisk gevinst. Nyere forskning viser imidlertid, at man som terapeut i højere grad bør aktivere patienten til at deltage aktivt i træningen (10). I dyreforsøg har det vist sig, at den proprioceptive feedback til hjernen har en central betydning for at

skabe en effektiv påvirkning af neuroplasticiteten i hjernen (10). Det er derfor en fordel at kombinere den elektriske stimulation med funktionelle bevægelser eller problemløsningsopgaver, som kræver en høj grad af kognitiv involvering fra patienten. I FET indgår derfor tre centrale komponenter: Terapeuten, patienten og NMES-apparatet (fig.1).

Med de nye fremskridt i teknologien er det i dag muligt at tilpasse FET til patientens funktionsniveau (7). Den funktionelle el-stimulation blev i de første apparater udløst, når en forudbestemt distance eller bevægelse blev udført (7). Det gælder fx dropfodsstimulatorer, hvor der anvendes fodkontakter til at udløse stimulationer, når hælen løftes fra underlaget.

I nyere forskning er denne type af FET også blevet kombineret med gangrobot-terapi. På Hammel Neurocenter er der bl.a. blevet testet kombinerede systemer, hvor patienter kan modtage både dropfodsstimulation og gangrobot-træning i Lokomat-gangrobotten på samme tid (11). Derved bliver det muligt at give patienterne en selektiv facilitering af ankelleddets dorsale fleksorer, samtidig med at patienten modtager støtte af robotten (11,12).

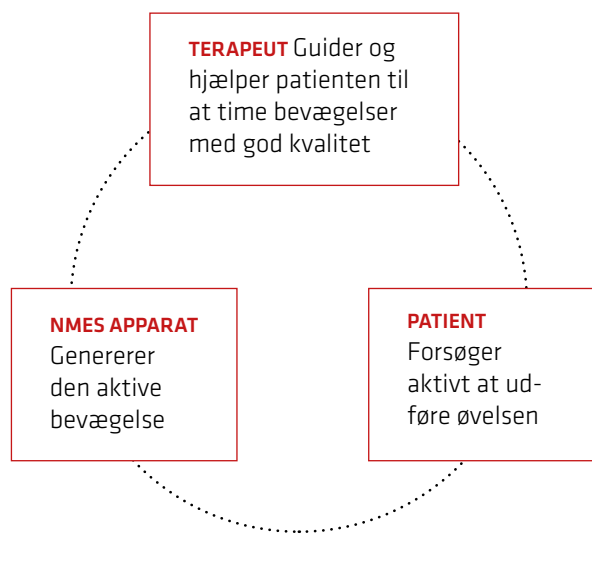
Andre nye typer af NMES-systemer bruger EMG-udløst stimulation, hvor patienten er nødt til at levere en vis muskelaktivitet (tærskelværdi) i den ønskede funktion for at aktivere stimulationen (7). EMG-NMES kan på den måde ses som et pædagogisk redskab til at hjælpe patienten med at deltage aktivt i øvelsen og understøtter derfor de centrale elementer i FET-behandlingen.

Nyere EMG-NMES har endvidere algoritmer, som automatisk op- og nedjusterer tærskelværdien, hvis patienten gentagne gange ikke kan ramme tærskelværdien eller gentagne gange præsterer over tærskelværdien (7).

De nyeste apparater inden for elektrisk stimulation kombinerer NMES med avanceret robot-teknologi. Patienten træner fx armbevægelser ved at trække, skubbe og køre i cirkler med et robtohåndtag (13). Systemet registrerer, hvor godt patienten klarer opgaverne. Hvis patienten laver mange fejl, eller generelt har svært ved at udføre øvelsen, gradueres den neuromuskulære stimulation både i intensitet og timing, så patienten hele tiden lige akkurat får hjælp til at kunne gennemføre øvelsen. Denne tilpasning af teknologien til patientens formåen går under betegnelsen ”iterative learning NMES”.

Både EMG-NMES og iterative learning NMES er eksempler på, hvordan teknologien kan understøtte assist-as-needed-tankegangen, hvor terapeutens opgave består i at sørge for adækvat støtte, så patienten kan udføre aktiviteten og samtidig er udfordret (10).

FIGUR 1: De tre centrale elementer i FET-behandlingen.

VIGTIGE DEFINITIONER

NMES, neuromuskulær elektrisk stimulation, er en samlet betegnelse for brug af strøm til at stimulere til muskelkontraktion via den perifere motoriske nerve. Traditionelt bruges NMES til patienter med centrale skader i CNS. Patienter med en skade i det perifere nervesystem vil normalt ikke profitere af behandlingen, med mindre det drejer sig om partielle skader, hvor der stadig er motoriske enheder, der fungerer. Man kan ved hjælp af anden type elektrisk stimulation stimulere muskelfiberen direkte, men dette kan kun foregå ved en lav intensitet og ikke fx til at opnå styrkefremgang eller skabe bevægelse.

.....

FES, funktionel elektrisk stimulering, benyttes dels i forbindelse med funktionel el-terapi (FET) til at genindlære tabte funktioner, dels til el-proteser, hvor den elektriske stimulation kompenserer for manglende funktion. Med FES sendes elektriske impulser til den/de motoriske neuroner, der kan fremkalde den/de ønskede bevægelser. Impulserne er organiserede på en sådan måde, at de fremkalder en funktionel og koordineret bevægelse (ofte ved relativt lav stimulationsintensitet (amplitude) (6)). Dropfodsstimulatoren er et eksempel på FES. Den fungerer som en permanent el-protese, der giver patienten et tabt funktionsniveau tilbage i et tilnærmet naturligt mønster. Andre el-proteser stimulerer flere forskellige muskelgrupper for at opnå en given funktion.

.....

FET er betegnelse for genoptræning, hvor der som oftest indgår funktionel elektrisk stimulation i kombination med andre behandlingsmetoder som fx styrketræning og funktionstræning. I funktionel elektrisk terapi benyttes FES til at genindlære tabte funktioner som fx at føre et glas op til munden eller strække fingrene for at slippe en genstand. Patienten træner i et tidsbegrænset forløb med henblik på at opnå varige motoriske forbedringer og dermed ikke længere at have brug for elektrisk stimulation (6).

.....

CES er træning med NMES ved høj intensitet og amplitude mhp. at opnå styrkefremgang. I forskningssammenhænge kombineres CES med flere forskellige træningsformer. Vi har i denne artikel valgt at definere CES som en passiv træningsform og anse FES til styrketræning som betegnelsen for højintensiv træning i en funktionel øvelse.

NMES-teknologier til styrketræning

Når NMES anvendes til at opnå øget muskelstyrke, skal amplituden være høj, så der rekrutteres så mange motoriske enheder som muligt for at opnå størst mulig kraft i musklen. Man kan vælge at stimulere musklen koncentrisk, isometrisk eller excentrisk, ligesom styrketræningen kan udføres som en isoleret bevægelse over et enkelt led eller mere funktionelt over flere led, der involverer flere muskelgrupper.

Nascimento et al. har i et review fra 2014 defineret styrketræning med brug af elektrisk stimulering som værende CES (Cyklisk Elektrisk Stimulering), hvilket forudsætter træning ved høj intensitet og amplitude (4). Begrebet CES bruges dog i vidt forskellige sammenhænge i den eksisterende forskning, og man kan derfor ikke vide, hvordan træningen er foregået i studierne (isometrisk, i funktioner eller passivt). Der mangler efter vores bedste overbevisning en mere specifik inddeling af de forskellige måder, man kan anvende NMES på i forbindelse med styrketræning.

Følgende er derfor en alternativ inddeling i to hovedgrupper: NMES som funktionel elektrisk stimulation (FES) og som cyklisk elektrisk stimulation (CES).

FES benyttes til *dynamisk, funktionel styrketræning*, hvor træningen foregår med patientens aktive involvering. Øvelseskompleksiteten i FES-styrketræning kan variere fra komplekse synergiøvelser som fx squat til mindre komplekse isolationsøvelser som knæstræk. Intensiteten er så høj som muligt, og træningen følger assist-as-needed-tankegangen, hvor patienten udfordres maksimalt, men fortsat kan udføre øvelsen.

CES benyttes til *passiv styrketræning*, hvor patientens muskler stimuleres uden patientens aktive deltagelse. Ved CES-styrketræning stimuleres en eller flere af patientens muskler, uden at stimuleringen bruges som led i en øvelse. Selv styrkemæssigt meget svage patienter med apopleksi, der i almene styrketræningsøvelser (progressive resistance exercise) ikke kan aktivere muskulaturen adækvat for at opnå en reel styrkefremgang, kan med CES træne

og dermed nedsætte risikoen for atrofi. Det er dog en ulempe, at patienterne er passive under CES, hvilket let kommer til at betyde, at de ikke kan aktivere musklerne selv.

Fælles for både CES og FES anvendt til styrketræning er, at terapeuten bruger den maksimalt tolererede stimulationsintensitet for at aktivere flest mulige muskelfibre (2).

Glinsky et al. gennemgik i et review fra 2007 (1) 18 RCT-studier, der havde undersøgt effekten af el-stimulation til at øge styrken hos patienter med apopleksi. Forskerne skelnede ikke mellem, om patienten var aktiv under træningen (FES) eller passiv (CES),

men fandt, at NMES-styrketræning havde en positiv terapeutisk effekt på muskelstyrken. I de inkluderede studier er der i de fleste tilfælde ikke anvendt høj intensitet, men blot kontraktioner omkring motorisk tærskel, så man kan stille spørgsmålstegn ved, om disse studiers intervention reelt kan betegnes som styrketræning.

Et systematisk review fra 2014 (2) søgte at finde en sammenhæng mellem høj intensitet i NMES og øget muskelstyrke. I dette review skelnes der ikke mellem studier, hvor patienterne var aktive i forbindelse med el-stimulationen (FES) eller passive (CES), hvilket gør det svært at sammenligne de enkelte RCT-studier. Forskerne har defineret de inkluderede

studier som træning med CES, men der er inkluderet flere studier, hvor intensiteten ikke er over motorisk tærskel eller endda brugt som TENS (Transkutan Elektrisk Nervestimulation). Der findes ingen sammenhæng mellem dosis og respons, og på baggrund af de fundne resultater og de få og uspecifikke studier kan man i reviewet ikke komme med anbefalinger vedr. dosis-respons (12). Forskerne konkluderer, at patienter med apopleksi med NMES-terapi kan øge maksimal muskelstyrke og forbedre funktion, og at den positive effekt bibeholdes efter interventionsperioden.

Der findes ingen meta-analyser af FES-styrketræning, der kan give indsigt i effekten af denne træning sammenlignet med andre styrketræningsinterventioner, og man kan heller ikke ud fra de eksisterende reviews omkring styrketræning til neurologiske patienter konkludere, om træningen bør udføres dynamisk, isometrisk eller isokinetisk.

Det er muligt med FES at træne excentrisk ved at få patienterne til at arbejde mod den bevægelse, som el-stimulationen fremkalder. På denne måde trænes antagonisten til den stimulerede muskel samtidig. Især den excentriske træning synes vigtig, idet patienter med neurologiske problematikker opnår hurtigere styrkefremgang, bedre muskelaktivering, mindsket tonus og øget funktionsniveau, når de træner excentrisk frem for koncentrisk (14–16). Det er et område med stort klinisk potentiale, hvor der dog stadig mangler forskning.

FES-styrketræningens funktionelle og komplekse karakter kræver et vist funktionsniveau hos patienten, specielt hvis træningen skal foregå excentrisk. Det gælder især for træning af OE, hvor intensiteten skal op på et vist niveau for at give styrkemæssig fremgang, hvis patienten stadig skal være i stand til at arbejde mod bevægelsen.

Hvor der endnu ikke foreligger evidensbaserede anbefalinger for det optimale dosis-respons-forhold i forhold til hhv. CES og FES til patienter med neurologiske sygdomme, viser en større meta-analyse af NMES-styrketræning til idrætsudøvere, at træningsdosis og stimulationsintensitet skal være relativt høj for at opnå en terapeutisk muskelstyrkeeffekt sammenlignet med kontrolinterventionen (17). Meta-analysen viser desuden, at denne effekt primært ses hos topatleter, hvis styrke og fysiske formåen i forvejen er tæt på det højeste niveau (17). Sportsfolk bør ifølge dette review træne 2-4 gange om ugen med en intensitet mellem 50-80 mA i 3-6 uger. Hver session skal vare 10-25 minutter med 4-8 sek. pr. kontraktion med en pausetid på 20-30 sek. Impulsbredden skal ligge mellem 200 og 400 msek. med en frekvens på 50-95 Hz. Samme høje trænings- og stimulationsintensitet er sjældent set i de neurologiske studier, sandsynligvis ud fra den logiske ræsonnering, at de svage muskler ikke kan klare denne intensive træning. I praksis ses dog, at en

Video om styrketræning med NMES

Fysio.dk/
elstimulation

HVORDAN VIRKER NMES?

Neuromuskulær stimulation (NMES) bruges til at stimulere den motoriske nerve elektrisk for at fremkalde en kontraktion i muskulaturen. Den elektriske strøm depolariserer den perifere motoriske nerve, og hvis irritamentet er større end tærskelværdien, dannes et aktionspotentiale og dermed en muskelkontraktion. I terapeutiske sammenhænge benyttes overfladeelektroder (transkutan stimulation).

DOSERING

FES

Amplituden skal op på et niveau, så de relevante muskelgrupper aktiveres hensigtsmæssigt med opretholdelse af alignment i leddene.

Stimuleringsfrekvensen (Hz) skal typisk justeres, så de langsomme og ikke de hurtige fibre går i tetanus, hvilket svarer til 30-50 Hz. Dog ikke ved FES anvendt som styrketræning, hvor højere frekvenser anbefales (se under CES).

Impulsbredden skal typisk ligge omkring 200 mikrosekunder ved stimulation af OE og op mod 400 mikrosekunder ved UE.

Træningsmængde. I studierne trænes der ½-1 time dagligt, 5 dage pr. uge, i 3-6 uger. I studierne er der typisk lige så mange sekunders pause som kontraktionstid (1).

CES

Amplitude skal op til maksimal tolereret strømstyrke, men med opretholdelse af alignment i leddene.

Stimuleringsfrekvens med værdier på 50-100 Hz. Styrketræningen af de hurtigere fibre kan ud over styrkeforøgelsen også føre til øget udholdenhed (21).

Træningsmængde. I nogle studier træner patienter med apopleksi intensivt 2,5 timer dagligt i 3-8 uger uden tegn på overtræning (2). I studierne er der typisk dobbelt så lang pausetid som kontraktionstid (2), men i praksis kan man ofte træne med kontraktionstider på ca. 10 sek. og nøjes med 4-5 sekunders pause uden at overtræne af denne grund, også selv om det drejer sig om excentrisk træning.

patient med neurologisk sygdom sjældent bliver øm i de paretiske muskler, hvis de i forvejen er meget svage, og at de kan træne særdeles intensivt (18,19). I takt med øget muskelstyrke vil de fleste dog opleve muskelømheden som alle andre med stærk muskulatur.

Fremtidsvisioner

Træning med elektrisk stimulation har efterhånden vundet indpas mange steder i Danmark. Det være sig både inden for neurologien, efter operationer, til idrætsudøvere og endda i fitnesscentre. Patienter på intensive afdelinger i Danmark tilbydes efter vores kendskab desværre endnu ikke træning med NMES, selv om man i forskningen kan se uudnyttede potentialer (19). Interventionen kan anvendes ved mange forskellige problemstillinger, men der mangler i høj grad forskning, som kan hjælpe med at finde ud af, på hvilken måde træningen bør udføres. Flere forskere efterlyser mere stringent forskning inden for neurologien med angivelse af

NATIONAL KLINISK RETNINGSLINJE ANBEFALER FES TIL OE

Anbefalinger ifølge den nationale kliniske retningslinje (NKR) for "fysioterapi og ergoterapi til voksne med nedsat funktionsevne som følge af erhvervet hjerneskade, herunder apopleksi" fra 2014 (22):

- Man kan overveje at tilbyde FES af overekstremitet til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.

Arbejdsgruppen bag NKR anbefaler at:

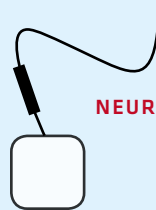
- FES tilbydes personer med erhvervet hjerneskade, som har moderat til svær nedsat muskelstyrke, men ikke til personer med ophævet muskelfunktion eller med kun let nedsat muskelstyrke.
- FES skal anvendes, når den tydeligt understøtter udførelsen af opgaven/aktiviteten, der trænes.
- FES kan tilbydes i hele rehabiliteringsforløbet med henblik på forbedring af funktionsevnen og bør ikke tilbydes som eneste indsats.
- FES iværksættes og superviseres af en person med specifikke kompetencer.

Anbefalingerne omfatter ikke FES til UE, men arbejdsgruppen påpeger, at det vil være relevant at undersøge dette nærmere.

både indstillingsparametre, udførelse af øvelser og grad af problemløsning i træningen (2,3,20). Indtil da er man som terapeut nødt til at danne sig sine egne erfaringer, bruge sin sunde fornuft og ikke være bange for at eksperimentere. Erfaringsudveksling med andre terapeuter er ligeledes særdeles vigtig.

Referencelisten er publiceret med den digitale version af artiklen på fysio.dk/el-stimulation

Eksempler på genoptræningsforløb med inddragelse af NMES

STYRKETRÆNING

60-årig kvinde med hjerneskade

Pt. fik for 18 måneder siden en højresidig hjerneskade. Hun har nedsat opmærksomhed og forringet proprioception og sensibilitet i venstre side. Der er udtalt hypertoni i UE og ingen brugbar funktion i OE, hvor der er ses tendens til hypertoni. Gangtempoet er nedsat, så pt. ikke kan nå over fodgængerfelter eller komme igennem automatiske svingdøre.

Mål med behandling

At kunne undvære den fikserende ortose og øge gangtempoet.

Behandling

Der behandles 14 gange på 5 måneder med en kombination af FES og højintensiv styrketræning af læg, quadriceps og glutealmuskulaturen med hjemmetræning flere gange om ugen. Pt. træner og bliver vejledt hos fysioterapeut 1 gang om ugen og bliver desuden behandlet 6 gange med radierende chokbølger på læggen.

Resultat

Efter en måneds træning er tonus i læggen mindsket, og pt. opnår en øget funktion over knæ og hofte, således at hun kan benytte en dropfodsstimulator. Efter tre måneder kan hun i stedet for en 4-punkts stok bruge en albestok, idet hun nu kan tage belastning på venstre ben alene med let støtte. Efter 5 måneders behandling kan hun gå uden andet hjælpemiddel end dropfodsstimulatoren, hun har langt bedre proprioception og er begyndt at stole på benet. Gangtempoet er øget med over 50 % med stok, og hun har endnu ikke nået sit maksimale genoptræningspotentiale.

STYRKE OG FUNKTION

53-årig mand med hemiparese

Pt. fik for et halvt år siden en hjerneblødning i venstre hemisfære. Pt. har let afasi og hukommelsesvanskeligheder. Der er nedsat kraft i UE samt nedsat balance. I begyndelsen er der næsten ingen funktion i OE, og pt. udvikler svært ødem over hånd og håndled. Ødemet behandles med en kombination af kinesiotape, ødemhandske og venepumpeøvelser. Efter 3 måneder påbegyndes ødembehandling med el-stimulation, og der kommer en tydelig fremgang i hånden funktion. Pt. bruger herefter el-stimulation flere gange dagligt med fokus på at øge styrke og mindske ødem. Den maksimale gribestyrke med opretholdelse af en god alignment over håndledet er 10 kg, og pt. kan lige akkurat gribe om små ting.

Mål

Øge styrken og finmotorikken, således at hånden kan inddrages som en naturlig del af dagligdagen.

Behandling

Behandling med NMES med en kombination af højintensiv træning af underarmens fleksorer og ekstensorer over håndledet samt fleksion og ekstension af fingrene med håndledet i neutralstilling. Amplituden indstilles til det maksimale niveau, hvor pt. netop kan udføre øvelsen, men under store anstrengelser. Der trænes derefter specifikke øvelser i kombination med FES ved lav intensitet. Finmotorikken trænes yderligere ved at placere elektroder på håndryggen og i håndfladen, mens fingrene aktivt flekteres, ekstenderes, ab- og adduceres. Hovedformålet er at øge fyringen til musklerne i hånden og mindske tonus i bl.a. fleksorerne. Til slut trænes supination og pronation ved at stimulere n. radialis og n. medianus efter samme fremgangsmåde.

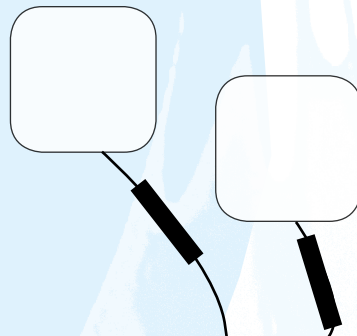
Resultat

Efter 10 minutters træning er gribestyrken øget fra 10 til 16 kg. Efter behandlingen formår patienten at samle en mønt op fra gulvet, hvilket var umuligt før behandlingen. Pt. får nye øvelser til hjemmetræningen og besked om, at han til næste gang skal forsøge at bevare det nuværende funktionsniveau ved at træne flere timer dagligt.

Video om styrke-træning med NMES

Fysio.dk/
elstimulation

UDREDNING AF GENOPTRÆNINGSPOTENTIALER

71-årig kvinde med apopleksi

Pt. fik en blodprop i højre hemisfære for 2 måneder siden. Pt. har svær venstresidig neglect, stærkt reduceret sygdomsindsigt og svært ved at fastholde koncentrationen under specifik træning. Har ingen funktion i ve. OE ud over få synergimønstre i fleksionsretningen. Pt. inddrager ikke OE i dagligdagen, og den højre hånd overtager reflektorisk, når hun skal udføre opgaver også i træningssituationen, hvor højre hånd skal fikseres for ikke at hjælpe til.

Mål

At vurdere genoptræningspotentialer og undersøge, om træning med NMES kan øge opmærksomheden og funktionen i ve. OE hos pt.

Behandling

Efter træning med samme principper som beskrevet i den foregående case opnår pt. hurtigt en bedre kontakt til fingrene og begynder både at flektre og ekstendere fingrene. Pt. kan dog ikke fastholde koncentrationen, når der trænes specifikt, og pt. kan ikke gennemføre et hjemmetræningsprogram, som er forudsætningen for, at der kommer en blivende effekt af træningen.

Resultat

På denne baggrund vælges at sætte fokus på træning af UE, så pt. igen kan stå på et ben og får styrket muskulaturen generelt i UE, der er hårdt ramt af atrofi efter en lang periode med sygdom.

FAQ

Gør det ondt?

Oftest er svaret nej. FES må ikke gøre ondt. Ved styrketræning med NMES kan musklerne gå i krampe, hvilket er ubehageligt. Kramperne ses oftest hos mennesker med stærke muskler, mens kun få patienter med atrofi klager over kramper og smerter. Der forekommer dog en kraftig snurren, som de fleste skal vænne sig til.

Er det svært at bruge NMES i behandlingen?

Nej, men det kræver en vis erfaring, hvis man hurtigt skal finde den rette indstilling til den enkelte patient. Elektrodeplaceringer kræver kendskab til anatomi, og dét at finde de korrekte muskler, der skal stimuleres, kræver både en god klinisk ræsonnering samt evne til at gennemføre en bevægeanalyse.

Bliver kontraktionerne unaturlige?

Ja, der kommer en unaturlig bevægelse. NMES vil stimulere den samme nerve og dermed de samme motor-units konstant, og aktiveringen vil stort set altid ramme de overfladiske muskler før de dybereliggende. Det kan være svært at nå helt ned til de mest profunde muskler. Samtidig vil strømmen have lettest ved at depolarisere nerver med de tykkeste myelinsker, dvs. nerver til de hurtige muskelfibre, specielt ved en lav amplitude. I kroppens naturlige rekrutteringsmønster er det derimod de langsomme, udholdende muskelfibre, der aktiveres først. Der kan dog være en terapeutisk gevinst ved at stimulere netop de hurtige muskelfibre, som måske ikke normalt bliver udfordret. Derfor kan selv toptrænede sportsfolk løfte deres niveau ved at bruge NMES i styrketræningen, og det samme kan en patient, som har atrofi efter immobilisering og/eller inaktivitet. Træning med NMES bør ikke stå alene, men kombineres med aktive øvelser. NMES giver ud over styrkefremgang og øget muskulær udholdenhed samtidig en øget koordinationssevne og aktivering af sensorisk cortex, hvilket kan være gavnligt for næsten alle typer patienter og sportsfolk.

To genoptræningsforløb med neuromuskulær el-stimulation fra kommunal praksis

En beskrivelse af et forløb med to borgere med henholdsvis apopleksi og femurfraktur, der får tilbudt NMES i forbindelse med et genoptræning i Træningsenheden i Greve Kommune

AF STINE ANDERSEN, VANESSA SWERDLOFF OG CASPER PEDERSEN THOR

MAND MED APOPLEKSI

75-ÅRIG MAND, PER, henvises til genoptræning efter apopleksi i højre hemisfære den 22/8-6-16. Pt. har været indlagt i 7 dage til genoptræning på sygehus. Han har nedsat kraft over alle led i venstre UE og svært ved at dorsalflekttere over anklen. Der er intakt sensibilitet og ingen kognitive udfald. Pt. begynder i den kommunale træningsenhed den 6. september.

Per er stadig erhvervsaktiv med eget arkitektfirma. Han er begyndt at arbejde umiddelbart efter udskrivelsen uden at opleve øget træthed eller vanskeligheder. Per er dog generet af venstre fod (dropfod). Han har vanskeligt ved at bevæge den og har ikke nogen kontakt til musklerne i tærerne. Sensibiliteten er normal. Per benytter ikke ganghjælpemiddel, og hans balance er generelt god, men han

skal tænke over, hvordan han går, da han har behov for at få løftet foden ordentligt fra underlaget. Per føler, at hans gangfunktion er forbedret siden udskrivelsen fra sygehuset, da han er blevet bedre til at kompensere for dropfoden. Hans mål for genoptræningen er derfor at komme til at gå normalt uden behov for kompenserende strategier. Per ønsker af jobmæssige årsager ikke at træne på hold og får derfor et hjemmetræningsprogram med fokus på styrke af UE og balance. Der aftales desuden individuelle tider til afprøvning af neuromuskulær el-stimulation til behandling af dropfoden.

Fysioterapeutens undersøgelse viser, at Per har en sikker gangfunktion uden hjælpemiddel, men med dropfod og inversion af venstre fod, som han kompenserer for ved at øge fleksionen i hoften.

Der ses let styringsbesvær af venstre fod og let nedsat vægtbæring på venstre UE. Umiddelbart er der god truncusrotation og hoftestabilitet. Der er paralyse af tærnes muskulatur, mens m. tibialis anterior kan aktiveres mod tyngden, og plantarfleksionen kan aktiveres med let modstand i bevægebanen. Der er normal styrke i øvrige muskelgrupper i UE. Der er ingen sensibilitetsproblemer og god balance generelt. Der er dog en lille forskel i balancefunktionen, når der sammenlignes med højre side i f.eks. et-bens-stand og tandemstand med venstre fod bagerst.

NMES-forløb

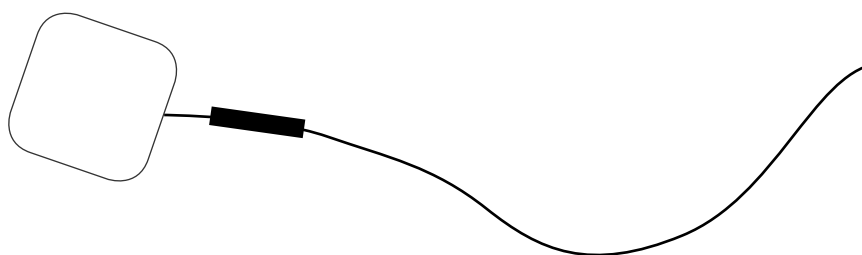
NMES-forløbet strækker sig over 3 gange på 14 dage og en opfølgning ca. 1 måned efter endt NMES-forløb (se skema). Siden sin første henvendelse til træningsenheden har Per gennemført hjemmeøvelser dagligt uden effekt på gangfunktionen. Efter første behandling med NMES ses begyndende funktion af muskulatur i tæer og begyndende dorsalfleksion i ankel. Subjektivt fornemmes gangen forbedret og mindre energikrævende. Efter anden behandling er dropfoden væsentligt mindre udtalt, og der ses begyndende hælissæt i første del af standfasen. Allerede inden tredje behandling er der stort set normal funktion i muskulatur omkring fod og ankel på venstre UE. Efter interventionen er gangfunktionen normal. Der ses ingen dropfod eller inversion af venstre fod, og der er ensartet vægtbæring i standfasen, og styrken i venstre UE er normal sammenlignet med højre.

Ved opfølgningen ca. 1 måned efter sidste intervention føles gangfunktionen stadig normal. Der er ingen dropfod, og balancen er bedret. Genoptræningen afsluttes, og Per fortsætter med hjemmetræningsprogram for at vedligeholde styrken i UE.

TABEL 1: Tre behandlinger med NMES kombineret med syretræning.

Der anvendes et Compex-apparat, der indstilles på programmet 'Syretræning'. Behandlingen varer 15 minutter. *Talangivelserne er udtryk for, hvor højt der skrues op på strømstyrke-skalaen på Compex-apparatet.

Behandling	Elektrodeplacering	Øvelse og *indstilling	Effekt
1	1. To elektroder på plantarside af pedis 2. To elektroder på dorsalside af pedis 3. To elektroder på tibialis ant. 4. Fire elektroder på triceps surae og tibialis post.	1 + 2. Flektare og ekstendere tæer (120 og 460) 3. Dorsal- og plantarfleksion (212). 4. Squat (200).	Begyndende funktion af muskulatur i tæer og subjektiv bedring af gangfunktionen.
2	1. To elektroder på plantarside af pedis. 2. To elektroder på dorsalside af pedis. 3. Fire elektroder på triceps surae og tibialis posterior.	1 + 2. Flektare og ekstendere tæer, samle blyant op og krølle papir med tæer (90 og 223). 3. Squat og hæløft (490).	Fortsat bedring i af fleksion og ekstension af tæer. Stort set ingen tendens til dropfod.
3	1. To elektroder på plantarside af pedis 2. To elektroder på dorsalsiden af pedis. 3. To elektroder på tibialis anterior.	1 + 2. Flektare og ekstendere tæer, samle blyant op og krølle papir med tæer (180 og 300). 3. Squat og dorsalfleksion (401).	Ensartet funktion i hø. og ve. UE og ingen dropfod.

KVINDE MED FEMURFRAKTUR

77-ÅRIG KVINDE, ELIN, henvises til træningsenheden efter venstresidig pertrokantær femurfraktur (28.05.16). Inden hoftebruddet var Elin meget aktiv, gik uden gangredskab og cyklede dagligt.

Elin følger et genoptræningsforløb i det kommunale træningscenter efter udskrivelsen. På trods af ti ugers genoptræning to gange om ugen bliver hun ikke så stabil over hoften, at hun kan gå uden gangredskab, men går sikkert og med god kvalitet med albuestok. Elin får et hjemmetræningsprogram ved afslutning af genoptræningsforløbet. Ved tre-måneders kontrol på sygehus er der god bevægelighed, ingen ømhed og normale neurovaskulære forhold. Venstre ben er 1-1½ cm kortere end højre. Elin anbefales at henvende sig til bandagist med henblik på indlæg, og hun henvises til nyt forløb i kommunen, da der er insufficient muskulatur omkring den venstre hofte.

Ved den fysioterapeutiske undersøgelse i træningsenheden har Elin nedsat kraft i glut. med., god aktivering i m. glut. max., men med udtalt atrofi. Der er udtalt positiv trendelenburg under gang, der er sikker og stabil med albuestok, men usikker uden stok.

NMES-forløb

Elin tilbydes et NMES-forløb på 6 uger med to behandlinger ugentligt. Sideløbende med NMES-forløbet træner hun i bassin en gang om ugen og følger et træningsprogram, hun har fået udleveret i træningsenheden.

NMES-interventionen varer ca. 15 min. pr. gang. Elin er aktiv under stimulationen i forbindelse med squat og stående hofteekstension. Elektroderne placeres på samme måde hver gang. De første interventioner har ingen umiddelbar effekt. Efter anden intervention bliver Elin øm sv.t. gluteal-området. Efter tredje intervention ses en objektiv forbedring af stabiliteten under gang. Behandlingen fortsættes først uden effekt, siden ses klar effekt, og Elin kan efter sytten behandling igen gå sikkert uden albuestok. Forbedringen fastholdes med yderligere seks behandlinger, hvorefter Elin afsluttes.

TABEL 2: 12 behandlinger med NMES kombineret med syretræning.

Der anvendes et Compex-apparat, der indstilles på programmet 'Syretræning'. Behandlingen varer 15 minutter. *Talangivelserne er udtryk for, hvor højt der skrues op på strømstyrke-skalaen på Compex-apparatet.

Behandling	Elektrodeplacering	Øvelse og *indstilling	Effekt
1	Dobbelt elektrode øverst på m. glut max., enkelt-elektroder på m. glut med. og nederst på m. glut. max.	1. Hofte-ekstension (100) 2. Squat (120)	Ingen objektiv ændring.
2	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (180) 2. (230)	Ingen objektiv ændring.
3	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (200) 2. (250)	Bedre stabilitet over hoften.
4	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (240) 2. (300)	Ingen objektiv ændring.
5	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (250) 2. (300)	Ingen objektiv ændring.
6	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (250) 2. (300)	God stabilitet over hoften, kan gå uden stok.
7	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (260) 2. (300)	Før og efter behandling kan borger gå uden stok med god stabilitet over hoften.
8	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (270) 2. (320)	Ingen objektiv ændring i forhold til sidste gang.
9	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (270) 2. (320)	Ingen objektiv ændring
10	Samme som ved start.	Samme øvelser. 1. (350) 2. (400)	Ingen objektiv ændring
11	Samme som ved start.	Samme øvelser.	Ingen objektiv ændring

Effektiv behandling

Nemt og hurtig arbejde med vores mest anvendte journaliserings- og afregningssystem til fysioterapeuter.

CGM EQUUS

Patient Administration System

Se mere på cgm.com/dk

Prøv Danmarks mest anvendte fysioterapisystem helt gratis

Synchronizing Healthcare

CompuGroup
Medical

NU ER DET HER!

Camp Scandinavias nye produktkatalog.
Den indeholder alt det du behøver
inden for ortoser og materialer.

Bestil kataloget idag på :

43 96 66 99 eller info@camp.dk

www.camp.dk

CAMP
SCANDINAVIA

Mindfulness Baseret Kognitiv Terapi Trænerkursus trin 2 Opstart 25.04.2017

Grund- og videreuddannelse i kognitive behandlingsformer Opstart efterår 2017

2-årig uddannelse i medfølelsesfokuseret terapi med Paul Gilbert, Deborah Lee og Chris Irons Inkl. 3 dages retreat Opstart 19.09.2017

Læs mere på www.kognitivcenterfyn.dk
Målgruppe: Læger, psykologer og tværfagligt personale.

Kontakt: Sekretær Yvonne Wintcentsen, tlf.tid onsdag
17-19, 5124 0450 eller yw@kognitivcenterfyn.dk

GENOPTRÆNING MED GANGROBOT OG FUNKTIONEL EL-TERAPI

En kombination af gangrobotten Lokomat og funktionel elektrisk terapi (FET) (LokoFET) er klinisk anvendelig og kan måske være med til at give patienter med neurologiske skader en mere aktiv genoptræning af deres dropfod i gangrobotten, viser et studie.

I forbindelse med en tidlig og intensiv genoptræning af patienternes gang bruger Hammel Neurocenter normalt gangrobotten Lokomat til at støtte patients hofte-, knæ- og ankelled. Selvom gangtræning vha. Lokomat kombineret med konventionel fysioterapi har effekt på en række funktionelle parametre, har gangrobotens ankelledsstropper også vist sig at inhibere dorsalfleksionen under gangens svingfase frem for at facilitere aktiv bevægelse. Denne inhibering skaber et patologisk gangmønster og hindrer en generhvervelse af naturlig funktion i ankelledet. FET kan benyttes til at facilitere dorsalfleksion under gang ved at stimulere n. peroneus communis.

Formålet med studiet var at teste det kombinerede genoptræningssystem Lokomat og FET (LokoFET), idet det potentielt kan give neurologisk skadede patienter en mere effektiv genoptræning af deres dropfod.

I et feasibilitystudie testede vi anvendeligheden af det nyudviklede LokoFET-system i et genoptræningsforløb med patienter med erhvervet hjerneskade. Der blev også gennemført en interviewundersøgelse af fysioterapeuterne, der vurderede, at det kombinerede system havde potentiale som et add-on element til den konventionelle Lokomat-træning.

Studiet afslørede, at der var to væsentlige forhindringer for anvendelse og implementering af LokoFET i klinisk praksis. Dels var der en udfordring med at sikre, at de rigtige muskelgrupper blev stimuleret, dels tog det lang tid at forberede selve behandlingen med LokoFET, hvilket kan være problematisk ifm. meget komplekse og ressourcekrævende patienter. Begge problematikker kunne dog imødekommes med små ændringer i protokollen: 1) ved at justere på teknikken, så det var muligt at øge muskelselektiviteten i stimuleringen og 2) ved kun at tilbyde LokoFET til de mindre ressourcekrævende patienter.

Patienterne i studiet forbedrede ankelledsfunktion signifikant. Der blev registreret en forøgelse af muskelaktiviteten i m. tibialis anterior og øget dorsalfleksion under svingfasen på hhv. 73,34 % og 117,39 % sammenlignet med præ-testen.

Studiet har medført, at der nu foreligger en LokoFET-protokol, som kan implementeres i klinisk praksis. Hermed er det muligt at foretage studier, som kan vurdere LokoFET-systemets effekt og sammenligne den med effekten af konventionel Lokomat-træning og spontan remission. ●

C. B. LAURSEN, J.F. NIELSEN, O. K. ANDERSEN and E. G. SPAICH, Feasibility of using Lokomat combined with functional electrical stimulation for the rehabilitation of foot drop (2016). European Journal of Translational Myology vol. 26, No. 3.

kortlink.dk/pagepressjournals/p97x

Har du brug for at få korrigeret dit arbejdsliv? – så tag fat i **Din Sundhedsfaglige A-kasse**

Som fysioterapeut har du måske op mod 40 år på arbejdsmarkedet, så det er vigtigt, at dit arbejdsliv er godt og givende. Måske tænker du i nyt job? Måske vil du gerne trække dit arbejdsliv i en ny retning? Måske er du snart nyuddannet og på vej til dit første arbejde.

Vi er klar til at lytte, vejlede og inspirere dig, uanset om du er ledig eller i job. Vidste du, at alle DSAs karrierekonsulenter har en sundhedsfaglig uddannelse ligesom dig? Vi benytter vores unikke indsigt i det sundhedsfaglige arbejdsmarked til at åbne nye veje for dig.

Se vores tilbud til dig her dsa.dk/booktilbud

DIN
SUNDHEDSFAGLIGE
A-KASSE

**TONNY JÆGER
PEDERSEN**

Fysioterapeut, cand. scient. san., ph.d. Udviklingsfysioterapeut i Rehabiliteringsafdelingen, OUH Svendborg Sygehus. Primære interesseområde: tværsektorielt samarbejde. Har især arbejdet indenfor geriatrien og patienter med hoftenære frakturer og apopleksi. Fremtidig forskning vil tage afsæt i klinisk praksis.

**LÆS OGSÅ
FYSIO.DK**

Interview med Tonny Jæger Pedersen fysio.dk/funktionsmaaling

Valg og implementering af funktionsmålinger

ORIGINALTITEL:

Hvad skal der tages højde for i bestræbelserne på at implementere standardiserede funktionsmålinger¹ i praktiske kliniske sammenhænge med fokus på funktionsmåling i tværsektorielle forløb for ældre med hoftenære frakturer?

Afhandlingen kan læses på fysio.dk/afhandlinger

DER HAR GENNEM de seneste årtier været problemer med implementering af systematisk funktionsmåling (1, 2). Erfaring antyder, at der blandt sundhedsprofessionelle er en skepsis over for systematisk funktionsmåling, og at der ofte er uenighed om, hvilke måleredskaber der er bedst egnede i klinisk praksis. F.eks. har det på nationalt plan været vanskeligt at skabe konsensus om, hvilke måleredskaber der skal tages i anvendelse i tværsektorielle forløb for ældre, der har pådraget sig en hoftenær fraktur (3, s. 4-11).

Formålet med dette ph.d.-projekt var at undersøge den diskursive praksis, der ligger til grund for de sundhedsprofessionelles holdninger til systematisk anvendelse af funktionsmåleredskaber. Dertil kommer en undersøgelse af, hvilke måleredskaber der bedst forudsiger udfaldet fire måneder efter en hoftenær fraktur. Det blev endvidere undersøgt, om ventetiden fra udskrivelsen efter en hoftenær fraktur til opstart i kommunen samt omfanget af den kommunale genoptræning har sammenhæng med den ældres status efter fire måneder.

Metodemæssigt er der foretaget en kritisk diskursanalyse (4, s. 72-104) af historiske

dokumenter i form af indlæg relateret til funktionsmåling i ergo- og fysioterapi-fagblade gennem godt og vel ti år, fulgt op af fokusgruppeinterviews med ergoterapeuter og fysioterapeuter fra to kommuner og et sygehus, hvor reflektions-praksis i relation til funktionsmåling var i fokus

Der blev endvidere gennemført et studie med 205 konsekutivt indlagte +65-årige patienter med en hoftenær fraktur. Der blev anvendt en række funktionsmåleredskaber både under indlæggelsen og efterfølgende i det kommunale genoptræningsforløb i fire forskellige kommuner.

Valg af funktionsmåleredskaber

Da det har vist sig, at ikke mindst funktionsevnen før en hoftenær fraktur har betydning for patientens status efter rehabilitering (5), var der særlig fokus på de fire måleredskaber, der ved ph.d.-projektets start blev anvendt i Danmark. Det drejede sig om: Barthel-20, Barthel-100, New Mobility Score og Cumulated Ambulation Score (CAS). Funktionsevnen før frakturen blev registreret ud fra oplysninger fra patienten, alternativt fra pårørende eller personale.

Det skal her nævnes, at CAS i løbet af ph.d.-forløbet blev indført som standard i Dansk Tværfagligt Register for Hoftenære Lårbensbrud til at registrere basismobilitet før bruddet og ved udskrivelsen (6). Det kan også nævnes, at den Landsdækkende Database for Geriatri har valgt Barthel-100 til fordel for Barthel 20 ud fra argumenter om, at de mere detaljerede scoringsmuligheder i Barthel-100 gør den mere egnet end Barthel-20 (7). I en dansk konsensusartikel er det blevet foreslået at sammenligne de to versioner af Barthel Index (8).

Effekt mål blev indsamlet efter 4 måneder. Det drejede sig om data vedrørende overlevelse, boligtype og gangformåen. Derudover blev Short Physical Performance Battery (SPPB) også anvendt til at vurdere effekt efter 4 måneder.

Barrierer hos sundhedsprofessionelle

På trods af den positive tilgang til implementering af måleredskaber, der fremgår af fagbladene, er de sundhedsprofessionelle forbeholdne, hvilket er en barriere for implementeringen. Forbeholdene dækker over, at de sundhedsprofessionelle ikke oplever at funktionsmålingerne giver mening, og at den systematiske anvendelse udfordrer kerneydelserne inden for ergo- og fysioterapi.

Refleksioner i lokale praksisfællesskaber afslører forskellige holdninger til implementeringen lige fra "systematisk funktionsmåling reducerer faglig refleksion" til "systematisk funktionsmåling initierer faglig refleksion". I praksisfællesskaber, hvor beslutninger om implementering af givne

HVAD VAR KENDT INDEN DETTE PH.D.-PROJEKT?

- Der har ofte været problemer med implementering og målopfyldelse, når det gælder systematisk funktionsmåling.
- At følgende citat gælder for funktionsmåling: "Folk bliver enormt indignerede, hvis der er nogen, der udfordrer det, de tror på. Derfor kommer man ofte til at diskutere smag i stedet for fag"².
- Der har været nationale drøftelser og "kampe" om valg af funktionsmålingsredskaber, f.eks. når det gælder hoftefrakturforløb og forløb for geriatriske patienter.

funktionsmålinger baseres på grundige drøftelser, er der en loyalitet over for beslutningen. Omvendt i praksisfællesskaber hvor beslutningen er truffet uden refleksion, måske endda uden medbestemmelse, føres beslutningen om implementering som oftest ikke ud i praksis.

Påviste sammenhænge

Der er vist sammenhænge mellem alle fire funktionsmålinger, Barthel-20, Barthel-100, New Mobility Score og Cumulated Ambulation Score, og overlevelse, bevaret boligtype og selvstændig gang 4 måneder efter den hoftene fraktur.

De to versioner af Barthel Index, der primært måler på aktivitetsniveau, har lige gode prædiktionssevner. På kropsniveau har man vist, at New Mobility Score har bedre prædiktionssevne end Cumulated Ambulation Score, der samtidig har en markant lofteffekt, hvor mere end 4 ud af 5 ældre med en hoftene fraktur har maksimal score før frakturen.

Der er ikke sikker sammenhæng mellem ventetidens længde og kropslig funktionssevne efter fire måneder. Til gengæld er der sikker sammenhæng mellem omfanget af kommunal genoptræning og kropslig funktionssevne efter fire måneder. Det antydes i øvrigt, at de fire kommuner løser opgaverne

HVAD HAR DETTE PH.D.-PROJEKT BIDRAGET MED?

- Implementering af systematiske funktionsmålinger bør ske gennem faglige diskussioner i lokale praksisfællesskaber, hvor der reflekteres grundigt over, hvad der giver mening.
- Når der skal vælges funktionsmålingsredskaber, bør det ske, fordi det giver mening, og det kan ikke tages for givet, at det, der giver mening for den ene, også gør det for den anden.
- Valget af funktionsmålingsredskaber bør baseres på grundige reliabilitets- og validitets-testninger i den sammenhæng, redskaberne skal anvendes.

på vidt forskellig måde, idet ventetiden, omfanget og indholdet i den kommunale genoptræning er markant forskelligt.

Perspektiver

Hvis en systematisk anvendelse af funktionsmåleredskaber skal lykkes, er det afgørende at fokusere på den måde, terapeuterne lokalt forholder sig til ny ideer og forslag på. New Mobility Score anbefales frem for Cumulated Ambulation Score, når det gælder vurdering af basismobilitet hos patienter med hoftene frakturer. Den øgede detaljeringsgrad af scoringen i Barthel-100 fører ikke til bedre prædiktionssevne end den mere simple Barthel-20-version.

Fremtidige studier bør fokusere på betydningen af den meget forskelligartede kommunale praksis. ●

 Læs referencelisten på den elektroniske version af artiklen på fysio.dk

¹ Definition: Funktionsmålinger dækker over borgerens egen vurdering (fx EuroQol), samlet faglig vurdering (Barthel Index) og standardiserede funktionstest (TUG etc.).

² Cand. merc. Helle Hedegaard Hein i Ergoterapeuten 2008; 09

Kurser fra Danske Fysioterapeuter

Faglige kurser & konferencer

FYSIOTERAPEUTEN SOM UNDERVISER

Skab rammer, der motiverer deltagerne til at lære! Få teori og træning til at udvikle dine kompetencer som underviser og facilitator af læreprocesser!

Sted **Odense** Tid **30-31/3 2017**
 Pris **3.800** Frist **5/2 2017**
fysio.dk/undervis

BBAT 1, BASIC BODY AWARENESS THERAPY

Et grundlæggende kursus i Basic Body Awareness Therapy med fokus på en personlig oplevelse og erfaring samt teoretisk indføring i BBAT

Sted **Kerteminde** Tid **2-7/4 2+17**
 Pris **12.450** Frist **5/2 2017**
fysio.dk/bat1

SCLEROSE - UNDERSØGELSE OG BEHANDLING

Lær, hvordan du målrettet bruger fysisk træning som medicin. Test, sæt mål og få ideer til implementering

Sted **Odense** Tid **28-29/4 og 2/6 2017**
 Pris **5.600** Frist **23/2 2017**
fysio.dk/sclerose2017

TRÆNING AF PATIENTER MED KOL

Få opdateret viden og konkrete redskaber til at varetage evidensbaseret træning som en del af den integrerede efterbehandling.

Sted **København** Tid **2-4/5 + 21/6 2017**
 Pris **7.450** Frist **5/3 2017**
fysio.dk/kol2017

PSYKISK SÅRBAR

Når behandling af somatisk sygdom kompliceres af sårbarhed hos patienten.

Sted **Odense** Tid **15-16/6 + 7/9 2017**
 Pris **5.600** Frist **19/4 2017**
fysio.dk/psyksaarbar

KONFERENCE: KVALITET I FREMTIDENS KLINISKE UDDANNELSE OG UNDERVISNING

Konference med fokus på kvaliteten i den kliniske undervisning.

Sted **Ålborg** Tid **13/3 2017**
 Pris **350** Frist **5/2 2017**
fysio.dk/kliniskuv

APOPLEKSI - FUNKTIONEL KONDITIONSTRÆNING

Nyere forskning viser, hvordan størst effekt opnås når træningen er funktionsbaseret. Få ideer til træningen

Sted **København** Tid **21-22/4 + 9/6 2017**
 Pris **5.600** Frist **21/2 2017**
fysio.dk/apopleksi

BRÆND IGENNEM MED DIT BUDSKAB OG DIN PERSONLIGE STIL

En journalist og en teaterinstruktør giver dig redskaber, så du kan vinkle og udtrykke dit budskab, så det bliver hørt, husket og forstået.

Sted **Odense** Tid **24/4 2017**
 Pris **2.100** Frist **26/2 2017**
fysio.dk/braend

NEURODYNAMIK, BØRN MED HANDICAP

Undersøgelse og behandling af problemer relateret til tab af normal neurodynamik hos børn med omfattende hjerneskader

Sted **Odense** Tid **Maj og juni 2017**
 Pris **16.150** Frist **19/3 2017**
fysio.dk/neurodyn

MOTORISK USIKRE BØRN, 3-6 ÅR

Nyerevideret kursus om sansning og motorik, teoretisk grundforståelse, undersøgelse, motorisk læring og motivation.

Sted **Odense** Tid **30/8-1/9 + 3-4/10 2017**
 Pris **9.250** Frist **22/6 2017**
fysio.dk/motoriskusikre

RIDEFYSIOTERAPI

Har du et ønske om at blive ridefysioterapeut? Kurset veksler mellem opdateret teori og praktisk træning på hesteryg.

Sted **Kolding** Tid **19-21/5+15-17/9 2017**
 Pris **18.250** Frist **26/3 2017**
fysio.dk/ridefys

RESPIRATIONSFYSIOTERAPI

Bliv opdateret på viden og redskaber, så du kan varetage basal respirationsfysioterapi inden for kirurgi, sekretproblemer, KOL, pneumoni.

Sted **København** Tid **28-30/8 + 23/10 2017**
 Pris **7.450** Frist **25/6 2017**
fysio.dk/respfys

NORDISK KONGRES OM LYMFØDEM

7. nordiske kongres om lymfødem. Den sidste nye teori med relevans for klinisk praksis.

Sted **København** Tid **27-29/4 2017**
 Pris **3.800** Frist **1/3 2017**
fysio.dk/nordisklymfodem

FYSIOTERAPI I NATUREN

Evidens for brug af naturen i behandlingen af patienter med livsstilssygdomme, stress, demens, børn med ADHD m.m.

Sted **Odense** Tid **9/6 2017**
 Pris **2.100** Frist **17/4 2017**
fysio.dk/natur17

Selvstændig virksomhed

STYRK BALANCEN MELLEM FAGLIGHED OG FORRETNING

Vil du udvikle din forretning med flere patienter, træningshold og andre ydelser, som gavner både patienten og klinikens økonomiske resultat?

Sted **Middelfart** Tid **8/3 2017**

Pris **2.100** Frist **8/2 2017**

fysio.dk/loesning

MOTIVERENDE OG KOMMUNIKERENDE LEDELSE

Bliv en stærkere leder. Skab motivation hos dine ansatte og lejere og sæt fokus på dine kommunikative evner.

Sted **Middelfart** Tid **4-5/5 2017**

Pris **4.800** Frist **5/3 2017**

fysio.dk/motivere

KOM GODT FRA START MED ET NYT FORRETNINGSOMRÅDE

Få strategiske værktøjer og lær at bruge dem til opstart af nye forretningsområder!

Sted **Middelfart** Tid **10/10 2017**

Pris **2.100** Frist **10/8 2017**

fysio.dk/forretning

STRATEGISK MARKEDSFØRING MED HJEMMESIDE OG SOCIALE MEDIER

Kom i direkte kontakt med borgere og kunder. Brug din hjemmeside optimalt og få en klar strategi for brugen af sociale medier.

Sted **Middelfart** Tid **8/6 2017**

Pris **2.100** Frist **6/4 2017**

fysio.dk/markedsfoering

PERSONLIG LEDELSE

Er du kliniker og bevidst om din egen rolle som leder? Få konkrete redskaber til at prioritere opgaver og øge din effektivitet i hverdagen!

Sted **Middelfart** Tid **13/9 2017**

Pris **2.100** Frist **25/6 2017**

fysio.dk/personlig

Basismodul i akupunktur

Praktisk orienteret kursus, hvor deltageren får grundlæggende viden og praktiske færdigheder ved anvendelse af akupunktur til hyppigt forekommende muskuloskeletale lidelser: Tennisalbue, nakkesmerter, lænderygsmerter, ledsmerter, spændingshovedpine, migræne, skulderproblemer, hofte, knæ og fodproblemer. Vi lægger vægt på den mest enkle behandling, som nemt kan implementeres i daglig praksis.

Den neurofysiologiske baggrund og virkningsmekanisme ved akupunktur gennemgås. Efter endt basismodul er deltageren i stand til at behandle hyppige problemstillinger der ses i klinikken.

Kurset er primært praktisk og meget brugbart som enkeltstående behandling eller i kombination med anden fysioterapeutisk behandling.

Tid/Sted (2 dags kursus)

Århus: Lørdag den 04.03.17 kl. 9-16 og søndag den 05.03.17 kl. 9-16 ved Park Alleens Fysioterapi, Park Allé 7 eller

København: Lørdag den 11.03.17 kl. 9-16 og søndag d. 12.03.17 kl. 9-16 Metropol, Sigurdsgade 26, København N

Underviser:

Karina Colding – Specialist i akupunktur.

Investering:

3.700 kr. (prisen er inkl. frokost, kaffe/the, kompendium og et detaljeret akupunktur atlas).

Tilmelding:

Online booking samt mere information om kurser på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk (akupunktur moduler).

DEN INTELLIGENTE KROP
- en sund livsstil i udvikling

Kurser og uddannelser 2017

Kursus/Uddannelse	Start dato	Varighed	Pris
Pre-Pilates	05. feb	16 timer	2.500,-
Åndedrættet i bevægelse	11. feb.	7 timer	1.500,-
Hjernebaseret Fysioterapi	24. feb.	9 timer	1.995,-
Psoas, den oversete muskel	28. feb.	5 timer	1.200,-
Pilates Reformer udd - Modul 1	03. mar.	21 timer	5.500,-
Kursus i Kropsholdning	11. mar.	7 timer	1.500,-
Sunde fødder	14. mar.	5 timer	1.300,-
NYHED - Fascia Reformer	24. mar.	7 timer	1.700,-
Den elastiske bækkenbund	28. mar.	5 timer	1.200,-
NYHED			
Funktionel bevægelse, Fascia i fokus	01. apr.	7 timer	1.500,-
Pilates Matwork uddannelse	21. apr.	60 timer	16.500,-
Åndedrættet i bevægelse	22. apr.	7 timer	1.500,-
Hjernebaseret Fysioterapi	28. apr.	9 timer	1.995,-
Psoas, den oversete muskel	05. maj	5 timer	1.200,-
Sunde fødder	06. maj	5 timer	1.300,-
Den elastiske bækkenbund	07. maj	5 timer	1.200,-

Læs mere om de enkelte kurser på www.denintelligentekrop.dk

Vi afholder alle kurser ude af huset, kontakt os for muligheden.

Alle regioner

GOD MAD, GODT SELSKAB OG GENERALFORSAMLING

Kom og få en god aften med din regionsbestyrelse og kollegaer - i gode rammer, med god forplejning og en spændende oplægsholder, når Danske Fysioterapeuters fem regioner inviterer til generalforsamling i foråret.

REGION SJÆLLAND:

Onsdag den 19. april 2017 kl. 17-22 (ankomst fra kl. 16) i Ringsted Kongrescenter. Forslag til behandling på regionsgeneralforsamlingen skal indsendes til regionsbestyrelsen senest 1. marts. Arrangementet er under planlægning.

Læs mere på fysio.dk/sjælland

SYDDANMARK

Torsdag den 27. april, kl. 17-21 i Fredericia Idrætscenter. Arrangementet er under planlægning.

Læs mere på fysio.dk/syddanmark

REGION NORDJYLLAND

Den 3. april kl. 17-21, Sofieldalsvej 3, Aalborg
Vi starter med generalforsamlingen, og efter spisning vil Johnny Sort tale om at se mulighederne fremfor begrænsninger på trods af et handicap.

Tilmelding: Senest d. 28. marts på fysio.dk/nordjylland

REGION MIDTJYLLAND

Den 4. april 2017 kl. 17-21, Messecenter Herning Kongres Center. Regionsbestyrelsen byder velkommen med en lækker middag og et godt glas vin, inden vi går over til årsberetning og valg til bestyrelsen og slutter af med en af Danmarks sjoveste komikere, Geo, der giver en varm, sårbar, tankevækkende, inspirerende og underholdende fortælling om et kræftforløb.

Tilmelding: Senest den 28. marts på fysio.dk/midtjylland

REGION HOVEDSTADEN

Den 16. maj kl. 16.30 - 20.00. Arrangementet er under planlægning.

Region Hovedstaden

FYRAFTENSMØDE OM SEKSUALITET OG SYGDOM

En aften, hvor vi får mere viden om seksualitet, sat i relation til forskellige sygdomme. Hvilken indflydelse har sygdom på seksualiteten, vores identitet og rolle i familien? Underviser er Hanne Ryttergaard, fysioterapeut, uroterapeut og sexologisk rådgiver med egen klinik med speciale i underlivsproblemer.

Tid: Torsdag den 2. marts 2017. 18.30-21.00

Sted: Plejecenter Trekroner, Trekroner Centervej 4, 4000 Roskilde. Det er gratis at deltage inkl. kaffe, te og kage.

Tilmelding: på fysio.dk/sjælland senest den 27. februar 2017

Region Midtjylland og Nordjylland

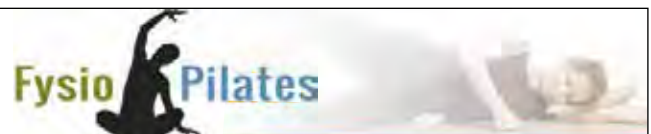
SMERTER I UNDERLIVET V. BIRTHE BONDE

Birthe Bonde holder foredrag om underlivssmerter omhandlende: den overaktive blære, smerter i scrotum og penis, erectil dysfunktion, vulvodyni, anismus samt coccydyni.

Tid: Den 8. marts 2017 kl. 17-19.

Sted: GAIA Museum, Lene Bredahls Gade 10, 8900 Randers. Foreningen er vært ved en sandwich samt en vand.

Tilmelding senest den 1. marts på fysio.dk/nordjylland eller fysio.dk/midtjylland

Instruktøruddannelse

Rødovre: 9.-10. marts, 23.-24. marts og 28. april 2017

Hofte-bækken-temadag for FysioPilates-instruktører: Odense 5. maj

Information og tilmelding på www.fysio-pilates.dk eller tlf. 2171 9049 (ma, to, fr. kl. 12.30-13.00)

FysioPilates er udviklet til og af fysioterapeuter. Læs mere på www.fysio-pilates.dk

MØD OS PÅ FACEBOOK: www.facebook.com/FysioPilates.dk

Region Sjælland, Midtjylland og Nordjylland

MEDLEMSMØDER OM PALLIATIV FYSIOTERAPI

I samarbejde med fysioterapeut Jeanette Præstegaard, UCS. Møderne har tre formål: At give viden om, hvordan og hvor de palliative fysioterapeuter arbejder, at diskutere mulige organisatoriske løsninger på aktuelle udfordringer og præsentere den internationale viden på området. Møderne er gratis inkl. forplejning.

NÆSTVED:

Tid: onsdag den 8. marts 2017. kl. 17-20.

Sted: University College Sjælland, Campus Næstved, Parkvej 190, 4700 Næstved.

Tilmelding: Senest den 1. marts 2017 på fysio.dk/sjælland

SILKEBORG:

Tid: 27. marts 2017. kl. 17 – 20

Sted: Silkeborg Medborgerhus

Tilmelding: Senest den 20. marts 2017 på fysio.dk/midtjylland

AALBORG:

Tid: 21. marts 2017. kl. 17 – 20

Sted: Sofiendalsvej 3, 9200 Aalborg

Tilmelding: Senest den 15. marts 2017 på fysio.dk/nordjylland

Region Syddanmark og Midtjylland

FYRAFTENSMØDER: FYSIOTERAPEUT I EN LÆGEPRAKSIS

Kom til en spændende aften, hvor konsulenter fra Danske Fysioterapeuter fortæller om baggrunden for foreningens anbefalinger om et udbygget samarbejde med praktiserende læger og om de erfaringer, der allerede er gjort. Alle medlemmer af Danske Fysioterapeuter, også studerende, er velkomne til mødet, der er gratis inkl. forplejning.

KOLDING:

Tid: Mandag den 20. marts 2017 kl. 17-20

Sted: Kokholm 3 B, lokale K1-2, 6000 Kolding

Tilmelding: På fysio.dk/syddanmark senest tirsdag den 14. marts

SILKEBORG:

Tid: Torsdag den 19. april kl. 17-20.

Sted: Medborgerhuset, Silkeborg, Bindsvlejs Plads.

Tilmelding: På fysio.dk/midtjylland senest den 12. april

Region Syddanmark

FYRAFTENSMØDE: GYNOBS

Ulla Darling Hansen, urogynækolog på OUH, taler om fødselsskader, især de skjulte og deres betydning for kvindelivet, og gennemgår urogynækologiske operationer med fokus på funktionel anatomi. Arrangementet er gratis inkl. let forplejning.

Sted: Kolding Sundhedscenter, Skovvangen 2A, 6000 Kolding

Tid: Torsdag den 23. februar, kl. 15.30 - 18.30.

Tilmelding senest d. 10. februar 2017 på fysio.dk/syddanmark

"HVORNÅR ER NOK, NOK?" VERSION 2.0

Erhvervspsykolog Hanna El-Kholy følger op på sit indlæg fra minifagfestivalen om den psykologiske kontrakt, hvordan vi arbejder med modstand og redskaber til identificering af de mennesketyper, vi møder i vores arbejde. En spændende aften, hvor du selv kommer til at være aktiv.

Tid: Torsdag den 9. marts kl. 17-20

Sted: Fysioterapeutuddannelsen, UC Lillebælt, lokale FS.102 (som er i sydfløjen ved hovedindgangen mellem blok D og E), Niels Bohrs Alle 1, 5230 Odense M.

Tilmelding senest den 3. marts på fysio.dk/syddanmark
Arrangementet er gratis for alle medlemmer af Danske Fysioterapeuter, inkl. et let traktement.

OBS: Mødet gentages den 3. april i Vejen Idrætscenter.
Annonceres senere.

Henvendelse vedrørende annoncering af arrangementer i Danske Fysioterapeuters regioner, fraktioner eller faglige selskaber skal ske til Anne Guldager, ag@fysio.dk tlf.: 33414630. Henvendelse vedrørende øvrig annoncering skal ske til Dansk Mediaforsyning på tlf.: 7022 4088, fysiotekst@dmfnet.dk.

Se oplysninger vedrørende deadlines, priser og formater på fysio.dk/Fysioterapeuten/annoncering

Dansk Selskab for
Muskuloskeletal Fysioterapi

moving forward

Kursusoversigt

Supervision del 2	3.-5. februar 2017	Tårnby
Nedre kvadrant 1	22.-24. februar + 19.-21. marts 2017	Tårnby
Øvre kvadrant 2	19.-21. februar + 12.-14. marts 2017	Horsens
Differentialdiagnostik og billeddiagnostik	6. marts 2017	Tårnby
DSMF 50 års jubilæum	24.-25. marts 2017	Århus
Differentialdiagnostik og Medicinske Sygdomme	31. marts-1. april 2017	Horsens
Smerte og Neurodynamik del 1	2.-3. april 2017	Tårnby
Manipulation og mobilisering del 2	3.-5. april 2017	Horsens
Øvre kvadrant 1	23.-25. april + 7.-9. maj 2017	Horsens
Nedre kvadrant 2	23.-25. april + 7.-9. maj 2017	Tårnby
Smerte og Neurodynamik del 2	19.-20. maj 2017	Horsens

Tilmelding og yderligere information om kurserne er at finde på følgende link: <http://www.muskuloskeletal.dk/uddannelse.aspx>

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

Motorisk usikre børn, 3-6 år

Få en teoretisk grundforståelse og stærkere evne til at arbejde med børn med motorisk usikkerhed. Du lærer at tilrettelægge et træningstilbud, bruge relevante måleredskaber og give professionel vejledning til forældre og pædagoger. Det er en stor fordel at have kendskab til Movement ABC-2.

Tid: 30. august-1. september og 3.-4. oktober 2017

Sted: Radisson Blu H.C. Andersen, Odense

Pris: 9.250 kr. / Ergoterapeuter 10.250 kr. inkl. forplejning, uden overnatning

Undervisere: Nanna Tøttrup Johansen, Århus. Lone Wiegaard, Århus. Else Marie Pilgaard, Århus

Læs mere og tilmeld dig: fysio.dk/motoriskusikre

Kursus i ridefysioterapi 2017

Bliv godkendt til at arbejde som ridefysioterapeut. Kurset veksler mellem opdateret teori og praktisk træning på hesteryg. Teoretisk bliver der lagt særlig vægt på evidens og effektmåling med særlig fokus på neurologi og cerebral parese.

For fysioterapeuter, der ønsker at kvalificere sig til at arbejde med ridefysioterapi og fysioterapeuter, der har taget den gamle uddannelse og ønsker en opdatering af deres fag.

Tid: 19.-21. maj 2017 og 15.-17. september 2017

Sted: Kolding Vandrerhjem og Skærgården, Center for Ridefysioterapi

Deltagerantal: 24 fysioterapeuter

Pris: Kr. 18.250. Prisen inkluderer forplejning og overnatning i dobbeltværelse

Tilmeldingsfrist: 26. marts 2017

Læs mere og tilmeld dig: på www.fysio.dk/ridefys

Konference: Kvalitet i fremtidens kliniske uddannelse og undervisning

Danske Fysioterapeuter og netværket af uddannelsesledere på fysioterapeutuddannelsen i Danmark (ULN) afholder en konference med fokus på kvaliteten i den kliniske undervisning.

I lyset af den nye bekendtgørelse for uddannelse giver konferencen bud på, hvordan den kliniske undervisning skal udvikle sig, hvis den skal leve op til de mange nye krav og samfundsmæssige forandringer.

Målgruppen er kliniske undervisere, kliniske ledere, kliniske koordinører og uddannelsesledere.

Tid: 13. marts 2017

Sted: UCN, Ålborg

Pris: 350 kr.

Undervisere: Kjeld Møller Petersen, professor i sundhedsøkonomi, SDU. Charlotte Bredahl Jacobsen, Videnscenter for Brugerinddragelse i Sundhedsvæsenet. Hanne Lisby, uddannelseskonsulent, Aalborg Universitetshospital. m.fl.

Tilmeldingsfrist: 5. februar 2017

Læs mere og tilmeld dig: www.fysio.dk/klinikuv

Basic Body Awareness Therapy - BBAT 1

Et grundlæggende kursus med fokus på en personlig oplevelse og erfaring samt teoretisk indføring i BBAT. Det første af i alt 6 kurser og seminarer, men kan sagtens stå alene, hvis man ikke ønsker at gennemføre hele efteruddannelsen.

Basic Body Awareness Therapy kan især bruges til patienter med diffuse, tilbagevendende problemer med muskel-skelet-systemet som eksempelvis langvarige smertetilstande, belastningslidelser og psykosomatiske symptomer. Der veksles mellem teori, praktisk arbejde og dialog. Tai Chi og meditation er en del af det daglige program.

Tid: 2.-7. april 2017

Sted: Kerteminde Vandrerhjem, Skovvej 46, Kerteminde

Pris: 12.450 kr. Prisen inkluderer forplejning og overnatning i enkeltværelse

Underviser: Jonna Jensen, fysioterapeut, læreruddannet i BBAT

Tilmeldingsfrist: 5. februar 2017

Læs mere på www.fysio.dk/bat1

OBS
kort frist

OBS
kort frist

DANSK SELSKAB FOR PSYKIATRISK OG PSYKOSOMATISK FYSIOTERAPI

Behandling af børn med psykiske, psykiatriske, sociale eller sansemotoriske vanskeligheder

Tid: 21.-23. april 2017

Sted: Fysioterapeutskolens i Haderslev

Pris: kr. 4800 kr. - inkl. let frokost

Info & tilmelding: www.djursfys.dk senest 10/2 2017

Undervisere: Fysioterapeuterne Kit Nygaard Bak www.kitbak.dk og Mette Degn Larsen www.djursfys.dk

Basic Body Awareness Therapy – BBAT 3

Gennem praktisk fordybelse, teorioplæg og refleksion tilegner deltagerne sig viden og forståelse for gruppeteori og gruppeprocesser samt får begyndende praktisk erfaring med ledelse af en BBAT- gruppe. For fysioterapeuter, der har gennemgået BBAT 1 og 2 og fået godkendt BBAT 2 rapport.

Tid: 11.-16. juni 2017

Sted: Kerteminde Vandrerhjem

Pris: Kr. 12.200,- Internat (enkeltværelse)

Deltagerantal: 12

Underviser: Kirsten Nissen, fysioterapeut og uddannet lærer i BBAT

Tilmelding: 3/4 - 2017

Læs mere på www.psykfys.dk eller www.bodyawareness.dk

Planlagte kurser i Basic Body Awareness Therapy 2017

Kursus	Dato	Pris	Frist	Info/tilmelding
BBAT 2	29. jan-3. feb.	12.200 kr.	29. nov. 2016	psykfys.dk/bodyawareness.dk
BBAT	9.-11. februar	4.500 kr.	1. dec. 2016	psykfys.dk/bodyawareness.dk
Fordybelsesdage				
BBAT 1	2.-7. april	12.450 kr.	30. jan	fysio.dk
BBAT 3	11.-16. juni	12.200 kr.	3. april	psykfys.dk/bodyawareness.dk
BBAT 2	5.-8. nov.	9.100 kr.	15. sept	psykfys.dk/bodyawareness.dk
sem.				
BBAT 2	12.-17. nov.	12.200 kr.	8. sept.	psykfys.dk/bodyawareness.dk

DANSK SELSKAB FOR ONKOLOGISK OG PALLIATIV FYSIOTERAPI

Generalforsamling

Tid: Torsdag d. 6. april 2017 kl. 16:30

Sted: Huset Middelfart, Hindsgavl Allé 2, 5500 Middelfart Dagsorden ifølge lovene. Eventuelle forslag skal være formanden, Tenna Askjær i hænde senest 3 uger før generalforsamlingen på tennaskjaer@gmail.com

Indkomne forslag offentliggøres på hjemmesiden senest en uge før generalforsamlingen: www.onkpalphysio.dk

Temadag om Smerter hos kræftpatienter

Målgruppe: Fysioterapeuter, der arbejder med kræftpatienter

Tid: 6. april 2017

Sted: Huset, Hindsgavl Allé 2, 5500 Middelfart

Nærmere information vedrørende undervisere og pris kan ses på www.onkpalphysio.dk

DANSK SELSKAB FOR BASSINTERAPI

Generalforsamling

Generalforsamlingen afholdes i forbindelse med nedenstående temadag med Aqua-Pilates.

Tid: Søndag den 2. april 2017 kl. 12

Sted: Møllestien, Grønnegade 10, 8000 Århus C

Dagsorden for generalforsamlingen kan du se på: www.bassinterapi.dk, og er sendt ud til medlemmerne i nyhedsmail.

Temadag med aqua-pilates

Praktisk og teoretisk introduktion til pilates i vand samt lidt generelt om fysio-pilates. Underviser er fysioterapeut Lotte Høj Thomsen. Læs mere om formål, indhold og underviseren på bassinterapi.dk

Tid: Søndag den 2. april kl. 9.30- 16.30.

Sted: Lokalcenter Møllestien, Grønnegade 10, 8000 Århus C.

Pris: 950,- for medlemmer af Dansk Selskab for Bassinfysioterapi. Medlemskab koster 300,-

Tilmelding: På bassinterapi.dk senest den 3. marts.

Max. 18 deltagere.

PRAKTISERENDE FYSIOTERAPEUTER I DANMARK

Generalforsamling

Tid og sted: Fredag d. 10. marts 2017 kl. 15.00 – 16.30 på Trinity i Fredericia

Dagsorden ifølge lovene. På valg til bestyrelsen er: Poul Gørtz, Jacob Nordholt Hansen, Marianne Kongsgaard Jensen.
Læs PF's målsætning og love på praktiserendefysioterapeuter.dk

Forslag som ønskes behandlet på generalforsamlingen skulle være bestyrelsen i hænde senest den 16. februar 2017: Marianne.kongsgaard@hotmail.com

DANSK SELSKAB FOR MEKANISK DIAGNOSTIK OG TERAPI

Refresherkursus

Kurset henvender sig til fysioterapeuter, som har gennemgået MDT-kursusrækken og nu gerne vil optimere deres manuelle og teoretiske færdigheder med nyeste evidens eller forberede sig optimalt til credentialeksamen..

Pris: 998 kr. for medl. af DSMDT, 1.550 kr. for ikke-medl.

Tid: 22. april 2017

Sted: Risskov

Yderligere oplysninger og tilmelding: www.mckenzie.dk

DANSK SELSKAB FOR FYSIOTERAPI I SUNDHEDSFREMME, FOREBYGGELSE OG ERGONOMI

Sundhedskonsulentuddannelse

Kurset giver deltagerne viden og værktøjer til at udvikle, implementere og drifte strategiske trivsel- og sundhedsløsninger på arbejdspladsen. Kurset er bygget op om nyeste evidens og praksisviden. Som en del af forløbet erhverves en IPMA projektlederuddannelse. Uddannelsen svarer til 10 ETCS fordelt på 6 moduler + eksamen. Start august 2017.

Yderligere info: Sana Thoft, DSF i Sundhedsfremme, Forebyggelse og Ergonomi tlf. 31385742 eller www.ergonomi.dk

Pris: 22.500 kr.

DANSK SELSKAB FOR MUSKULOSKELETAL FYSIOTERAPI

Dynamisk Stabilitet

Kurserne fokuserer på en grundig og systematisk biomekanisk analyse. Genoptræning af dynamisk stabilitet med en retnings-specifik tilgang gennemgås, og du præsenteres for et bredt øvelsesudbud til dine patienter.

Kurserne veksler mellem teori og praktik.

Undervisere: Lotte Telvig/Flemming Enoch

Skulder: 6.-7. marts 2017

Sted: Vestre Landevej 67, 6800 Varde

Pris: 3485 kr.

Tilmelding: ge@fysiq.dk

Lumbal: 13.-15. marts 2017

Sted: Vestergade 23 A, 8620 Kjellerup

Pris: 5.170 kr.

Tilmelding: metteriberholt.sondergaard@silkeborg.dk

Intro: 30.-31. maj 2017

Sted: Høegh Guldbergsgade 36c, 8700 Horsens

Pris: 3.485 kr.

Tilmelding: ge@fysiq.dk

Cervical: 15.-16. maj 2017

Sted: Løjtegårdsvej 157, 2770 Kastrup

Pris: 3.485 kr.

Tilmelding: ge@fysiq.dk

Yderligere information: www.muskuloskeletal.dk

Generalforsamling DSMF

DSMF afholder generalforsamling onsdag d. 25. marts kl. 15-16.15 ved Hotel Helnan Marselis i Aarhus. Strandvejen 25, 8000 Aarhus C. Dagsorden ifølge lovene.

Forslag skal være bestyrelsen i hænde senest den 11. marts 2017 og sendes til sekretær Line Thomassen på mail: Lit@muskuloskeletal.dk.

DANSK SELSKAB FOR AKUPUNKTUR I FYSIOTERAPI

Akupunkturuddannelse

Ønsker du at kunne anvende akupunktur på sikker og kompetent vis? Dansk Selskab for Akupunktur i Fysioterapi er en grunduddannelse i akupunktur. Vil du vide mere om uddannelsen, selskabets faglige aktiviteter og mulighederne for klinisk kompetenceudvikling igennem supervision så se mere på www.dsa-fysio.dk

Become

Master of Science in Osteopathy (MSc.Ost.)

D.O. Diploma, ISO 9001 Quality Assurance

- All teachers are academically trained
- Exclusive integrative programme and electronic scripts
- The training can be followed at your own pace
- Personal guidance
- Recognition professional organization

FOR MORE INFORMATION: www.osteopathy.eu

The International Academy of Osteopathy
Kleindokkaai 3-5, B-9000 Gent
Tel.: +32 (0) 9 233 04 03
info@osteopathy.eu

KURSUSKALENDER 2017 1. HALVÅR

3.000 FYSIOTERAPEUTER KAN IKKE TAGE FEJL!

VI FORTSÆTTER DERFOR MED AT HOLDE VORES
SUCCESFULDE KURSER

Undervisere:

Kristian Seest Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.
Susanne Damgaard Exam. Idrætsfys., Certificeret Kinesiotape® instruktør.

2-dages kursus: kr. 3.200,- Inkl. forplejning

1-dags kursus: kr. 1.600,- Inkl. forplejning

FUNDAMENTALE KONCEPTER & KORREKTIONSTEKNIKKER INDEN FOR KINESIO TAPING® METODEN - 2 DAGE

VEJLE 7. & 8. februar - begge dage kl. 8.30-16.30

BRØNDBY 14. & 15. marts - begge dage kl. 8.30-16.30

VEJLE 26. & 27. april - begge dage kl. 8.30-16.30

KLINISK RÆSONERING & AVANCEREDE KONCEPTER INDEN FOR KINESIO TAPING® METODEN* - 1 DAG

BRØNDBY 16. maj - kl. 8.30-16.30

VEJLE 7. juni - kl. 8.30-16.30

*forudsætter gennemført 2-dages kursus

TILMELD DIG PÅ sp@sportspharma.dk eller tel 7584 0533

Der lages fotohold for tryktil. Priser inkl. moms.

sportspharma as | tel 7584 0533 | sportspharma.dk | kinesiotapening.dk

Structural Integration by Linda Thorborg præsenterer Balancing the Pelvis med underviser Art Riggs

Art Riggs: "In this workshop we will provide an understanding of the multiple forces that cause disruption of pelvic balance and offer many techniques to effectively treat fascial, muscular, ligamentous, and osseous elements to give clients relief from specific complaints and to facilitate better balance in the entire body."

Det er med stor glæde, at jeg igen har fået Art Riggs til at lægge vej forbi Danmark. Han vil over fire dage, fra sine mange års erfaring som Cert. Advanced Rolfer© og Deep Tissue Massage Therapist, give deltagerne nogle værktøjer, der er meget brugbare i klinikken.

For mere information om underviseren se: <http://deeptissuemassagemanual.com/artbio/>

Tilmelding senest den 22/4-2017 på <http://www.performanceinstitute.dk>, tilmelding først gældende og bindende ved betaling af kursusafgift.
Evt. spørgsmål rettes til Martin Egeberg på meterapi@meterapi.dk.

Dato: 20. - 23. maj 2017, kl. 9-18 alle fire dage

Sted: Performance Institute, Rugmarken 12, 3520 Farum

Pris (incl. forplejning): Early Birds, til og med 26/3, kr. 6995,-

Fra 27/3 til og med 22/4, kr. 7500,-

Deltager-antal: min. 24 pers. og max. 30 pers. Efter "først til mølle"

Kursusoversigt Forår 2017

I samarbejde med Gentofte Fysioterapi & Træningscenter og Hellerup Sundhedscenter

Skulderkursus v. Fysioterapeut Mogens Dam

Hvordan hjælpes skulderpatienten fra start til slut.

Den smertefulde skulder: (impingement, artrose, tendinopater, frossen skulder, refererede smerter, nervesmerter, "musearm")
Hvordan identificeres de strukturer der er påvirket og hvad er årsagssammenhængen imellem bevægelsesmønster og smerte.
Hvad er prognosen i forhold til de enkelte problemstillinger. Hvilke løsningsmodeller findes, og hvilken rehabilitering vil være aktuel i forhold til målsætning. Herunder såvel manuelle tiltag som træning.

Den traumatisk skulder: (GH-luksation, frakturer, rotatorcuff rupturer)
Hvilke traumer er skulderen udsat for, hvad er skadesmekanismen og hvordan diagnosticeres traumatologien. Hvad er prognosen og hvilke behandlingsmuligheder findes i forhold til de enkelte skader. Hvordan tilrettelægges behandling og træning.
Undervisningen baseres på den evidens der findes på området og evidensen bliver diskuteret i forhold til aktuelle problemstillinger. Undervisningen er praktisk med supervision.

Keywords: Evidens, biomekanik, mønstergenkendelse, ræsonering, prognose, øvelsesprogression/regression.

Fredag den 24. og lørdag den 25. februar 2017

Pris inklusiv forplejning **kr. 3.950**

MET 2 v. Læge Torben Halberg

(obs. kursister skal have gennemført MET 1)
Region: Thorax, costae og bækkenfunktioner

Lørdag den 25. og søndag den 26. februar 2017

Pris inklusiv forplejning **kr. 3.950**

Fod- og ankelkursus v. Fysioterapeut Mogens Dam

Den smertefulde fod: (achillesene smerter, hælsmarter, fascitis plantaris, mortons neuron, hallus valgus, shinsplint)
Hvordan identificeres de strukturer der er påvirket og hvad er årsagssammenhængen imellem bevægelsesmønster og smerte. Hvad er prognosen i forhold til de enkelte problemstillinger. Hvilke løsningsmodeller findes, og hvilken rehabilitering vil være aktuel i forhold til målsætning. Herunder såvel manuelle tiltag som træning.

Den traumatisk fod: (ankeldistorsion, achillesruptur, ankelfraktur, stressfrakturer)
Hvilke traumer er fod og underben udsat for, hvad er skadesmekanismen og hvordan diagnosticeres traumatologien. Hvad er prognosen og hvilke behandlingsmuligheder findes i forhold til de enkelte skader. Hvordan tilrettelægges behandling og træning.
Undervisningen baseres på den evidens der findes på området og evidensen bliver diskuteret i forhold til aktuelle problemstillinger.
Undervisningen er praktisk med supervision.

Keywords: Evidens, biomekanik, mønstergenkendelse, ræsonering, prognose, øvelsesprogression/regression

Fredag den 17. og lørdag den 18. marts 2017

Pris inklusiv forplejning **kr. 3.950**

MET 1 v. Læge Torben Halberg

Region: Grundkursus, columna totalis

Lørdag den 25. og søndag den 26. marts 2017

Pris inklusiv forplejning **kr. 3.950**

Ernæring og Fysioterapi v. P.Ba. Ernæring og Sundhed og Fysioterapeut Theis Kiszka og Osteopat D.O. og Fysioterapeut Alex Heidelbach

Få et større indblik i ernæringens rolle i fysioterapien.
Introduktion af næringsstofferne virkning og egenskaber i kroppen, herunder forståelse af fordøjelse, immunfunktion og inflammations mekanismer samt hvorledes miljø og livsstil kan være en væsentlig faktor i behandlingen af kendte muskuloskeletale lidelser.
Der undervises i relevant organ anatomi og funktion samt hvorledes fordøjelsesproblemer giver sig til udtryk i den kliniske undersøgelse via anamnese overvejelser samt manuel palpation af abdomen og columna.

Viscerale teknikker vil blive gennemgået til brug i behandlingen. Hertil integreres hvilke ernæringsanbefalinger, der kan gives på baggrund af disse fund i den fysioterapeutiske undersøgelse.

Keywords: Ernæring, kosttilskud, safety, viscerale teknikker, ræsonering

Lørdag den 22. og søndag den 23. april 2017

Pris inklusiv forplejning **kr. 3.750**

Knækursus v. Fysioterapeut Mogens Dam

Det smertefulde knæ: (Springerknæ, Patellofemorale smerte, løberknæ, impingement, artrose, refererede smerter, nervesmerter)
Hvordan identificeres de strukturer der er påvirket og hvad er årsagssammenhængen imellem bevægelsesmønster og smerte. Hvad er prognosen i forhold til de enkelte problemstillinger. Hvilke løsningsmodeller findes, og hvilken rehabilitering vil være aktuel i forhold til målsætning. Herunder såvel manuelle tiltag som træning.

Det traumatisk knæ: (Meniskskader, korsbåndsskader, sideligamentskader, patellaluksation)
Hvilke traumer er knæet udsat for, hvad er skadesmekanismen og hvordan diagnosticeres traumatologien. Hvad er prognosen og hvilke behandlingsmuligheder findes i forhold til de enkelte skader. Hvordan tilrettelægges behandling og træning.
Undervisningen baseres på den evidens der findes på området og evidensen bliver diskuteret i forhold til aktuelle problemstillinger.
Undervisningen er praktisk med supervision.

Keywords: Evidens, biomekanik, mønstergenkendelse, ræsonering, prognose, øvelsesprogression/regression

Fredag den 28. og lørdag den 29. april 2017

Pris inklusiv forplejning **kr. 3.950**

Spørgsmål og tilmelding på
jens@sundhedsordningen.dk
efter først til mølle.

Alle kurser afholdes hos Gentofte Fysioterapi og Træningscenter eller Hellerup Sundhedscenter.

Mere omkring vores kurser se www.sundhedsordningen.dk

Se mere på sundhedsordningen.dk

Kunne du tænke dig at lære at bruge de mest effektfulde og evidensbaserede mobiliserings og manipulationsteknikker? Hvad vil det betyde for dig når du kan hjælpe dine patienter endnu bedre og at det samtidigt er sjovt og let at lave manuelbehandling?

Mobilisering og manipulation af thorakalcolumna og ribben

Deltageren vil lære simple og effektive undersøgelser og manipulationer til thorakalcolumna og ribben. Derudover vil der være relevante cases i intramuskulære spændinger, scoliose, facetsyndrom, låsninger af ribben, vejrtrækningsproblemer, skævheder, hold i ryggen samt idrætsskader i området. Deltageren vil også lære om indikationer og kontraindikationer ved led manipulation samt få indsigt i kroppen som en helhed.

Værdien ved at deltage på kurset er at du får et super effektivt værktøj der kan kombineres med dine andre teknikker, samt en god forudsætning for at træningsterapi bliver mere optimalt.

Tid/Sted

Lørdag den 25.02.17 kl. 9-16 ved Park Alleens Fysioterapi, Park Allé 7, Århus eller
Søndag den 26.02.17 kl. 9-16 på Metropol, Sigurdsgade 26, København N

Undervisere:

Uffe Stadager, fysioterapeut og osteopat D.O
Cem Öz, fysioterapeut og osteopat D.O

Investering:

1.800 kr. (prisen er inkl. frokost, kaffe/the og kompendium).

Tilmelding:

Online booking samt mere information om kurser på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk (klik på manuelle moduler for fysioterapeuter).

Kurser i foråret 2017 i Region Midtjylland

Den gode indlæggelse og udskrivelse

– tværfagligt og tværsektorielt kursus (28.-29.03.17) – 175204

Opdatering til Sensory Profile 2 (børn) (31.03.17) - 175391

Den ældre patient - Uddannelse på tværs

(24.-26.04.17 og 4.-5.05.17) – 175256

Ergoterapeuter og fysioterapeuter på akuthospital

(17.-19.05.17) – 175390

Grundkursus i palliativ fysioterapi

(31.05.17 og 1.-2.06.17) - 175233

Røntgen (8.06.17) – 175392

Alle forløb afholdes i Aarhus.

Yderligere information og tilmelding: www.rm.plan2learn.dk – Skriv titlen i søgefeltet.

Kursusansvarlig

Uddannelseskonsulent Lene Søgaard Kristensen
Direkte tlf. +45 7841 0940
Email: lenekrist@rm.dk

Move2Peak Academy

Kvalitetskurser med fokus på genoprettelse af optimal bevægelsefunktion og forståelse af årsagssammenhæng gennem kroppens mange systemer.

Cx, skulderbæltet & OE:

Få en dybdegående forståelse af de mekaniske sammenhæng og årsager bag langt de fleste nakke, skulder,- albue og håndledsproblematikker. På kurset lærer du manuelle og træningsmæssige teknikker samt klinisk ræsonering til at kunne arbejde effektivt omkring hele skulderbæltet og OE. Du vil kunne tage dine klienter helt fra den indledende undersøgelse til behandling og planlægning af hjemmøvelser.

Læs mere om kurset på

www.move2peakacademy.dk/skulderOE

Bækken & UE:

Kurset giver dig overblikket over sammenhængen mellem foden, knæet, hoften og bækkenet samt manuelle teknikker og kliniske ræsonering til at kunne forstå årsagssammenhæng mellem de forskellige områder. Efter kurset vil du være i stand til effektivt at kunne arbejde med stort set alle slags problemstillinger omkring bækkenet og UE.

Læs mere om kurset på

www.move2peakacademy.dk/BaekkenUE

Columna & Bækken:

På vores Columna og Bækken lærer du manuelle teknikker til bækkenet, costa og columna samt specifikke viscerale teknikker relateret til problematikker omkring bækkenet og columna. Det hele er bakket op med dybdegående klinisk ræsonering og forståelse af årsagssammenhæng gennem kroppen forskellige systemer samt masser af specifikke træningsøvelser du kan sende dine klienter hjem med.

Læs mere om kurset på

www.move2peakacademy.dk/ColumnaBaekken

Næste kurser

FREDERIKSBERG

Columna & bækken 6.-7. & 27.-28. marts

Cx, skulderbæltet & OE 5.-6. & 19.-20. maj

Bækken & UE 12.-13. & 26.-27. juni

BRANDE

Cx, skulderbælte og OE 3.-4/3 & 17.-18/3

Bækken & UE 5.-6/5 & 19.-20/5

Columna & bækken 16.-17/6 & 31/6 – 1/7

Dagsworkshops

FREDERIKSBERG

“Genskab helingsrespons hos din klient” 3/2

“Viscerale teknikker” 24/3

“Foden som fundament” 5/4

“Respiration – kroppens grundpille” 21/4

BRANDE

“Foden som fundament” 21/4

Se mere på www.Move2PeakAcademy.dk/kursuskalender

Kunne du tænke dig at lære at bruge de mest effektfulde og evidensbaserede mobiliserings og manipulationsteknikker? Hvad vil det betyde for dig når du kan hjælpe dine patienter endnu bedre og at det samtidigt er sjovt og let at lave manuelbehandling?

Mobilisering og manipulation af Hofte - Knæ - Fod

Med fokus på hoften, knæet og foden vil kursisten lære at undersøge regionerne, og behandle dem med simple og effektive manipulationer og mobiliseringsteknikker. Der vil være cases i sportsskader, hoftearthrose, bursitis, meniskproblemer, ligamentsmerter, fejlstilling i knæet, caput fibula låsning, ankel distorsion, achilles problemer, låsning af fodrodens led samt tæerne. Derudover vil du få indblik i de biomekaniske kæder relateret til de omkringliggende regioner.

Værdien ved at deltage på kurset er at du får et super effektivt værktøj der kan kombineres med dine andre teknikker, samt en god forudsætning for at træningsterapi bliver mere optimalt.

Tid/Sted

Lørdag den 25.03.17 kl. 9-16 ved Park Alleens Fysioterapi, Park Allé 7, Århus eller
Søndag den 26.03.17 kl. 9-16 på Metropol, Sigurdsgade 26, København N

Undervisere:

Uffe Stadager, fysioterapeut og osteopat D.O
Cem Öz, fysioterapeut og osteopat D.O

Investering:

1.800 kr. (prisen er inkl. frokost, kaffe/the og kompendium).

Tilmelding:

Online booking samt mere information om kurser på vores hjemmeside www.correctionacademy.dk (klik på manuelle moduler for fysioterapeuter).

JOB

Ny på arbejdsmarkedet?

3341 4620
ansat@fysio.dk
Fysio.dk/ansattelskontrakter

Børnholms Regionskommune, Rønne

Fuldtids fysioterapeut vikariat i Børnholms Regionskommune

Ansøgningsfrist den 6. februar 2017

fysio.dk/job

Ydernummer til ridefysioterapi sælges

Et ydernummer på over 30 timer i Favrskov kommune er til salg.

Sadler og specialudviklet hjælpeudstyr kan evt. tilkøbes.

Henvendelse til

Anne Mikkelsen

Klintrup Hedevej 140, 8641 Sorring

www.Tingskovgaard-Rideskole.dk

mobil 2028 2745, mail: am@broekner.dk

LAV EFFEKTIVE INDLÆG

2 DAGES KURSUS: BRØNDBY 28.02. & 16.03.
VEJLE 19.04. & 03.05.

INDHOLD DAG 1: Lær at teste foden ift. relevans af indlæg.
Lær hvordan du laver Formthotics.
Hvilke modeller findes og hvad bruges de til?
Findes der evidens?

INDHOLD DAG 2: Yderligere korrektioner gennemgås.
Kiler, pelotter, svangstøtter.
Hvordan bruges korrektionerne funktionelt ift. den enkelte patient.
Hvad er vigtigt at justere og er justeringerne livslange.
Forskellige fodtyper gennemgås.

KURSUSHOLDER: Exam. idrætsfysioterapeut Kristian Seest, sports pharma.

PRIS: Kr. 1.795.- 2-dages kursus inkl. forplejning. Tidsrum 09.00-15.00

sports pharma | tel 7584 0533 | sportspharma.dk

**FORMTHOTICS
2-DAGES KURSER**

1. halvår 2017

**TILMELD
DIG PÅ**
sp@sportspharma.dk
tel 7584 0533

Der lages forbehold for trykfejle. Pris inkl. moms.

HOLTE FYSIOTERAPI søger engageret fysioterapeut

Vi søger en fysioterapeut på ydernummer til individuel behandling/træning samt holdtræning. Du skal have interesse og kendskab til McKenzie terapi og idrætsskader, være motiveret til at tage dig af patienter med kroniske lidelser og ligeledes forestå genoptræning af patienter efter operation/sygdom.

Vi forventer at du er initiativrig, selvstændig og fleksibel.

Holte Fysioterapi er en klinik beliggende i rolige og grønne omgivelser med 11 fysioterapeuter og 1 sekretær. Klinikken har lukkede behandlingsrum, træningsrum og adgang til varmtvandsbassin. Vi sætter patienten i højsædet men vægter et godt kollegialt samvær lige så højt.

Ansøgning sendes til: Holte Fysioterapi, Søengen 20, 2840 Holte. Att.: Ines Springborg.

/ Klinikken følger standardkontraktens punkter vedrørende opsigelsesvarsler og fravalg af konkurrence/kundeklausuler /

Velfungerende og velindrettet Fysioterapi klinik i Skagen søger en fysioterapeut med klinikerfaring

Fra den 1/03/2017 eller efter aftale. Fast indlejer stilling på provision.

Vi kan tilbyde:

- et godt arbejdsklima og faglig sparring
- rum til faglige udvikling
- stor indflydelse på arbejdstid og indhold
- eget behandlingsrum med PC
- lys og veludstyret gymnastik sal til holdtræning

Ansøgning sendes pr. mail til Info@skagenfysioterapi.dk

/ Klinikken følger ikke standardkontraktens punkter vedrørende opsigelsesvarsler og fravalg af konkurrence/kundeklausuler /

Lettere bliver det ikke

TurnAid ApS er en virksomhed i rivende udvikling. Selskabet udvikler og sælger el-vendesystemer til sygehuse, plejehjem, hjemmeplejen, institutioner og bosteder. El-vendesystemerne anvendes hos sengeliggende borgere, der har behov for hjælpemidler på grund af fysiske eller psykiske problemer. Se mere på www.turnaid.dk

TurnAid forbedrer arbejdsmiljøet for plejepersonalet omkring sengen, hvor vending og forflytning udføres let og diskret. Til at styrke den fortsatte vækst søges en:

SALGSKONSULENT Sjælland

Med reference til salgskonsulenten får du ansvar for rådgivning, salg, undervisning af kunder på Sjælland.

Dine arbejdsopgaver vil spænde vidt med opsøgende salgsarbejde overfor nye kunder og servicere nuværende kunder, gennem rådgivning og sparring med terapeuter, sygeplejersker og indkøbere. Du skal endvidere undervise kunder og brugere i anvendelse af produkterne, samt montering og servicering af TurnAid.

Arbejdet er selvstændigt og du kommer til at planlægge din egen arbejdsdag. Du arbejder ud fra dit eget hjem og skal derfor være bosiddende centralt på Sjælland.

Du har erfaring med den offentlige sektor inden for sundhedsområdet. Har du erfaring med salg af hjælpemidler, vil det være et ekstra plus. Salgsmæssigt kan du begå dig på alle niveauer og trives i dialogen med borgere, det sundhedsfaglige personale og indkøbere.

Vi forestiller os at du har en sundhedsfaglig uddannelse f.eks. ergoterapeut, fysioterapeut, sygeplejerske eller lignende kombineret med en kommerciel uddannelse.

Som person trives du i en stilling, hvor der stilles store krav til din selvstændighed og ihærdighed. Du skal kunne arbejde systematisk, struktureret og målrettet. Herudover er du udadvendt og trives i samarbejdet med forskellige faggrupper og kulturer. Men det er også vigtigt, at du kan samarbejde i et team, og at du tænker positivt, kreativt og selvstændigt – også når du møder modstand. Du skal være en engageret person, der ser muligheder frem for begrænsninger.

Du skal have en god fysik og hænderne "skruet" rigtigt på.

Du tilbydes en spændende og ansvarsfuld fuldtidsstilling i en ung virksomhed i vækst, hvor du får mulighed for indflydelse og for at sætte dit præg med korte beslutningsveje og stort engagement.

TurnAid ApS stiller varelign på gule plader, telefon, pc, til rådighed.

Løn efter kvalifikationer samt pensionsordning med sundhedsforsikring.

Har du lyst til at være en del af TurnAid-teamet, så send din ansøgning hurtigst muligt til job@turnaid.dk senest 1. marts 2017.

Ønsker du yderligere oplysninger om stillingen kontakt salgskonsulent Claus Lykke på tlf. 4041 4141. Vi afholder samtaler i uge 10 og 11 2017.

søger

Projektmedarbejder til team

'Sport for Brains'

Har du lyst til at arbejde med børn, unge og voksne med Cerebral Parese (CP)? Kan du lide at være fysisk aktiv, coache og undervise? Hvis ja, så har Elsass Institut en ny, ledig stilling med spændende og aktive opgaver i et levende og innovativt miljø!

Elsass Institut, der drives af Elsass Fonden, er et forsknings- og udviklingscenter beliggende i Charlottenlund. Vi arbejder over en bred front for, at mennesker med CP opnår størst mulig kontrol over eget liv. Team Sport for Brains består af projektlederen og dig. Herudover bliver du del af en glad, aktiv og innovativ arbejdsplads i smukke, fysiske rammer og omgivelser.

Du skal i samarbejde med projektlederen arbejde med:

- Planlægning og afvikling af camps og camp-aktiviteter. Camps afholdes både i DK og i udlandet. OBS: I 2017 har vi foreløbigt planlagt camps den 11.-14. maj samt uge 26 og uge 31
- Planlægning og afvikling af øvrige aktiviteter, fx 'Cykelskole' og 'Stafet for livet'
- Udvikling af nye aktiviteter
- Undervisning og oplæg
- Formidling af instituttets camp-koncept og -manual til andre målgrupper
- Klub-i-klub-aktiviteter (integration af børn og unge med CP i rask-idrætsklubber)
- Opslag på 'Sport for Brains' hjemmeside samt Facebook-side

Vi forestiller os, at du:

- Har en uddannelse som cand.scient.hum., fysioterapeut, idrætsspsykolog, idrætspædagog eller lignende
- Er kreativ, kan lide at lege og at være fysisk aktiv
- Har erfaring med coaching og idræt som metode til personlig, social og motorisk udvikling
- Har undervisningserfaring ift. børn, unge og voksne (herunder forældre)
- Er indstillet på, at camps foregår 24/7
- Er fleksibel, arbejder struktureret og selvstændigt
- Har interesse og forståelse for handicapområdet

Løn- og ansættelsesvilkår

Stillingen er på 37 timer ugentligt inkl. frokost. Løn, pension og øvrige ansættelsesvilkår efter aftale.

Tiltrædelse 1. maj 2017.

Yderligere oplysninger

Information om Elsass Institut fås på Elsass Fondens hjemmeside:

www.elsassfonden.dk

Ved spørgsmål til stillingen kontaktes projektleder Camilla Børregaard Voigt eller direktør Peder Esben på tlf. 3965 8500 – eller på mail: cbv@elsassfonden.dk og pe@elsassfonden.dk

Ansøgningsfrist

Onsdag den 8. februar 2017 kl. 12.00. Samtaler finder sted på Elsass Institut mandag den 20. februar og onsdag den 22. februar.

Send din ansøgning med CV og bilag (i én samlet pdf-fil) til chefsekretær Dorit Jensen, job@elsassfonden.dk

Flyv ind i 2017 med LiteGait

PARTIAL WEIGHT BEARING GAIT TRAINING SEMINAR RATIONALE, CLINICAL APPLICATIONS AND HANDS ON LABORATORY

Mandag den 3. April 2017 Holbæk Sygehus, Voksen seminar

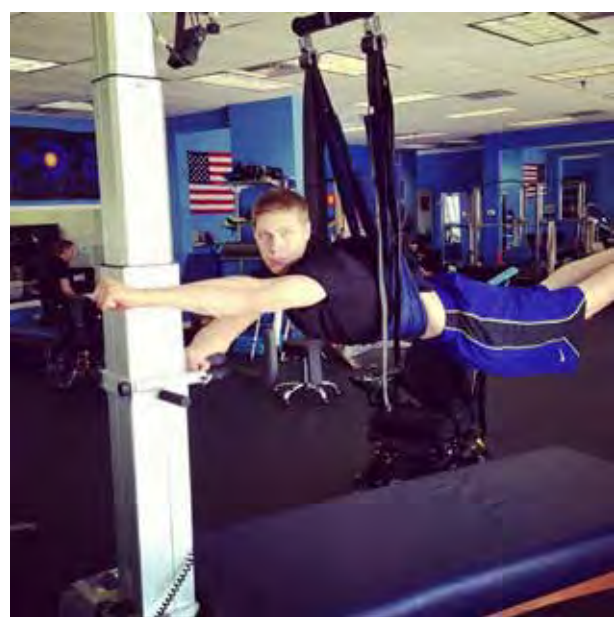
Tirsdag den 4. April 2017 Asgårdsskolen Ringsted, Børne seminar

Onsdag den 5. April 2017 Hammel Neurocenter, Voksen seminar

Rekvirere program og mere info. Pr. mail; info@mobilityresearch.dk

Pris pr. deltager dkk. 1.200,00 inkl. forplejning, ved køb af LiteGait indenfor de sidste 12 mdr. dkk. 300,00 pr. person.

Se mere på vores hjemmeside; www.mobilityresearch.dk

Følg MobilityResearch US her oplægges løbende træningscases & film. På www.LiteGait.org formidles sparring og træningserfaringer fra verden over, I har også mulighed for at deltage i vores online Webinar.

Vi ønsker alle et rigtig godt nytår & takker for 2016!

Vi tilbyder et uforpligtende prøveforløb af både NuStep & LiteGait inklusiv gennemgang af udstyret, træning med Jeres patienter efterfulgt af 14 dages afprøvning uden beregning. Vi afstår alle omkostninger samt forsikringer ring og hør nærmere på tlf. 8680 1807.